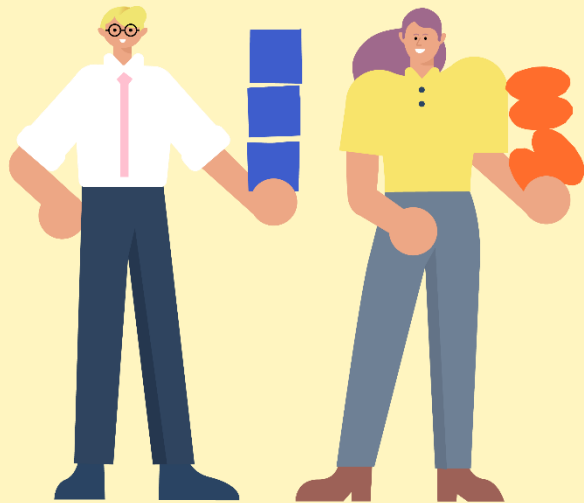

**SOTE-
TULEVAISUUS-
PÄIVÄ**

Toimeenpanon tilanne ja aluevaltuustojen aloitus

9.2.2022

**KUNTA
LIITTO**

#sotetulevaisuuspäivä

Ohjelma

Pj Varatoimitusjohtaja **Hanna Tainio, Kuntaliitto**
AVAUSPUHEENVUORO

- Toimitusjohtaja **Minna Karhunen**, Kuntaliitto

UUDISTUKSEN TOIMEENPANON TILANNEKUVA

- Muutosjohtaja **Ville-Veikko Ahonen**, VM
- Erityisasiantuntija **Antti Kuopila**, STM
- Yhteyspäällikkö **Aija Tuimala**, KT
- Sote-muutosjohtaja **Tarja Myllärinen**, Kuntaliitto

Tauko 5min

**HYVINVOINTIALUEIDEN HALLINNON JA
JOHTAMISJÄRJESTELMÄN SUUNNITTELU**

- Johtava lakimies **Johanna Sorvettula**, Kuntaliitto
- Muutosjohtaja **Jukka Alasentie**, Pirkanmaan hyvinvointialue
- VATE johtoryhmän puheenjohtaja **Leila Pekkanen**, Pohjois-Savon hyvinvointialue

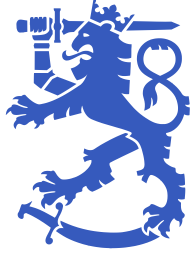
**HYVINVOINTIALUEIDEN JA KUNTIEN
LUOTTAMUSHENKILÖIDEN ESTEELLISYYS**

- Johtava lakimies **Ida Sulin**, Kuntaliitto

MITÄ ALUEVAALIEN TULOKSET KERTOVAT

- Tutkimuspäällikkö, **Marianne Pekola-Sjöblom**, Kuntaliitto

Loppusanat Varatoimitusjohtaja **Hanna Tainio**, Kuntaliitto

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Uudistuksen toimeenpanon tilannekuva

Sote-tulevaisuuspäivä, 9.2.2022

Muutosjohtaja Ville-Veikko Ahonen

Sote-uudistus

Missä mennään juuri nyt?

Muutoksen mittaluokka kansallisesti:

- ✓ Siirtyvä henkilöstö n. 175 000 henkilöä
- ✓ 150 000–200 000 siirtyvää sopimusta
- ✓ 10 000–15 000 siirtyvää tietojärjestelmää
- ✓ Toimintaan liittyviä tiloja n. 9 000 kappaletta
- ✓ Hyvinvointialueiden vuokraamia tiloja n. 5 000 kappaletta
- ✓ Kertaluonteiset muutuskustannukset: 1,2 - 1,7 mrd. euroa
- ✓ Siirtyviä analogisia tietoaineistoja arviolta 400 hyllykilometriä
- ✓ 1379 aluevaltuutettua + muu luottamushenkilöhallinto
- ✓ ...

Järjestämisvastuun siirtoon **n. 230 arkipäivää**

Valmistelussa keskityttävä välttämättömiin valmistelutoimenpiteisiin – valmius järjestämisvastuun siirtoon pitää olla **kaikilla alueilla** vuoden 2023 alussa

Mitä tehdään alueilla / kunnissa juuri nyt?

- ✓ Valmistautuminen aluevaltuustojen käynnistymiseen
- ✓ Henkilöstösiirtojen valmistelu (tiedonkeruu henkilöstöstä, henkilöstösiirtosopimuksen valmistelu ja yt-menettelyt)
- ✓ Sopimusten ja omaisuuden kartoitus
- ✓ Tukipalveluiden järjestelyt yhdessä alueen kuntien kanssa
- ✓ Hallintosäännön ja johtamisjärjestelmän valmistelu
- ✓ Hyvinvointialuejohtajan rekrytoinnin valmistelut
- ✓ Talouden valmistelu 2023 talousarvio ja pidemmän ajan taloussuunnitelma
- ✓ Välttämättömien talous- ja henkilöstöhallinnon sekä ICT-palveluiden hankinta
- ✓ Palveluiden häiriöttömän siirron valmistelu ja sisällöllinen kehittäminen nykyisten järjestämisvastuullisten kanssa
- ✓ Yhdyspintojen valmistelu kuntien kanssa (esim. hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen)
- ✓ Viestintä: henkilöstö, asukkaat, järjestöt, yritykset jne.

2022

- LUONNOS -

Yhteenveto neuvotteluista ja tilannekuvista

Järjestämislain mukaiset neuvottelut (STM, SM ja VM)

Asiantuntija-arviot neuvottelumateriaaliksi (THL, pelastustoimi)

Henkilöstösiirtoihin liittyvät yt-prosessit yms.

Rahoituslaskelmien päivitys nro 3 (Valtion talousarviopäätökset)

Investointisuunnitelmien ensimmäiset versiot

Selvitykset omaisuudesta ja sopimuksista sekä henkilöstöstä

Hallintosääntö ja ylimmän johdon rekrytointien käynnistyminen

Ensimmäiset päätökset siirtävistä sopimuksista ja henkilöstösiirtosuunnitelmasta

Rahoituslaskelmien päivitys nro 1 (talousarviotiedot + määräytymistekijät)

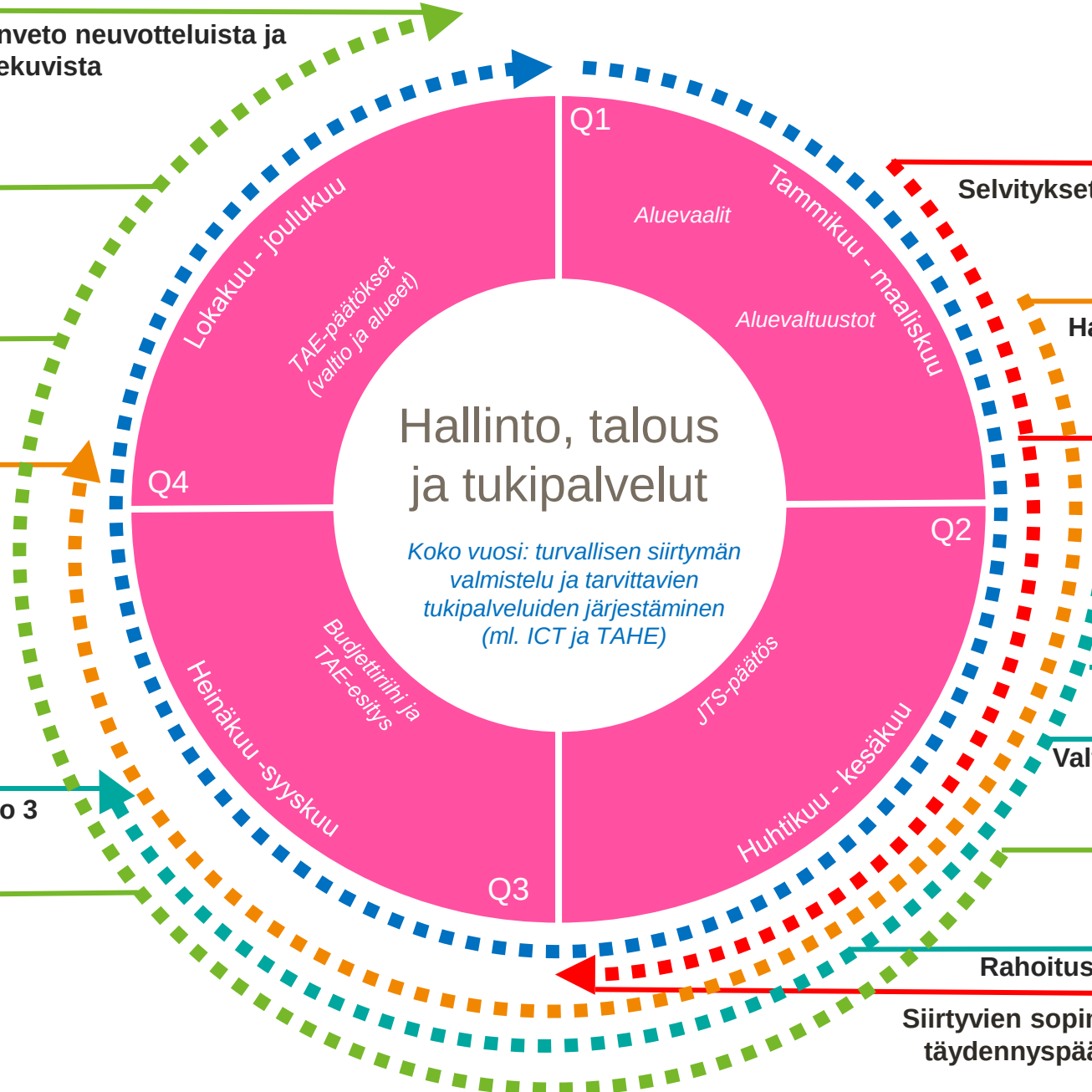
Lainanottovaltuuksien määrittely

Valtioneuvoston asetus kunnan ja hyvinvointialueen välisen vuokran määräytymisestä

Järjestämislakien mukaisiin neuvotteluihin liittyvät selvitykset

Rahoituslaskelmien päivitys nro 2 (tilinpäätöstiedot)

Siirtyvien sopimusten täydennyspäätökset

Sote-uudistus

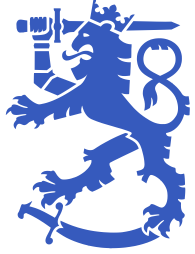
Ajankohtaisia viestejä

- Turvallinen siirtymä ykköstavoite
 - Henkilöstö (viestintä, osallistaminen ja muutosvalmennus)
 - Sopimukset ja sitoumukset ”ensimmäisenä testinä” päätöksentekoon
 - Jatkuvuuden varmistaminen erit. ICT (myös kuntia tarvitaan)
- Tilannekuva alueista hyvä, mutta kuntien valmistelusta puutteellinen
- Tukipalvelut: ”korjaussarja” etenemässä, mutta valmistelua tarvitaan
- Investoinnit ja lainanottovaltuus puhututtavat – hyvä niin
- Aluevaltuustojen käynnistymiseen pari viikkoa

Menestystekijät tulevalle n. 230 työpäivälle

1. Riittävät resurssit valmisteluun
2. Osaaminen oikeassa paikassa ja ”solidaarisuus”
3. Niukka aika käytettävä priorisoidusti
4. Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön tiivistäminen
5. RR eli riskienhallinta ja ratkaisukeskeisyys

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Uudistuksen toimeenpanon tilannekuva

Sote-tulevaisuuspäivä, 9.2.2022

Erityisasiantuntija Antti Kuopila, STM

Sote-uudistus

Alueellisen toimeenpanon tiekartta

Alueellisen toimeenpanon tiekartan mukainen eteneminen 1/22

Tarkasteltavana tehtävät Q1/2022 asti

	Hallinto, talous ja tukipalvelut	Johtaminen ja osaaminen	Palveluiden järjestäminen	Yhdyspinnat	ICT
Tehtävien lkm yht.	90	33	21	24	74
Etelä-Karjala	100 %	100 %	100 %	100 %	92 %
Etelä-Pohjanmaa	98 %	97 %	100 %	79 %	99 %
Etelä-Savo	92 %	85 %	95 %	88 %	95 %
Helsinki	87 %	100 %	86 %	100 %	100 %
HUS	100 %	97 %	100 %	100 %	100 %
Itä-Uusimaa	80 %	91 %	95 %	96 %	53 %
Kainuu	82 %	100 %	81 %	92 %	86 %
Kanta-Häme	99 %	97 %	100 %	63 %	85 %
Keski-Pohjanmaa	100 %	100 %	100 %	100 %	91 %
Keski-Suomi	88 %	94 %	90 %	100 %	99 %
Keski-Uusimaa	99 %	100 %	100 %	100 %	66 %
Kymenlaakso	93 %	100 %	100 %	96 %	100 %
Lappi	89 %	100 %	95 %	79 %	99 %
Länsi-Uusimaa	62 %	82 %	43 %	46 %	49 %
Pirkanmaa	90 %	97 %	86 %	92 %	86 %
Pohjanmaa	100 %	94 %	95 %	92 %	85 %
Pohjois-Karjala	100 %	97 %	100 %	100 %	89 %
Pohjois-Pohjanmaa	73 %	79 %	86 %	100 %	91 %
Pohjois-Savo	97 %	82 %	95 %	96 %	99 %
Päijät-Häme	92 %	97 %	95 %	96 %	95 %
Satakunta	76 %	88 %	81 %	67 %	38 %
Vantaa-Kerava	87 %	79 %	95 %	71 %	77 %
Varsinais-Suomi	82 %	79 %	71 %	38 %	51 %

Alle 25 % tehtävistä käynnissä / valmiita

25-49 % tehtävistä käynnissä / valmiita

50-75 % tehtävistä käynnissä / valmiita

Yli 75 % tehtävistä käynnissä / valmiita

Alueellisen toimeenpanon valmiusaste 1/22

	Hallinto, talous ja tukipalvelut		Johtaminen ja osaaminen		Palveluiden järjestäminen		Yhdyspinnat		ICT	
	Käynnissä	Valmis	Käynnissä	Valmis	Käynnissä	Valmis	Käynnissä	Valmis	Käynnissä	Valmis
Etelä-Karjala	77 %	21 %	74 %	26 %	78 %	22 %	18 %	82 %	73 %	17 %
Etelä-Pohjanmaa	75 %	23 %	79 %	10 %	94 %	0 %	82 %	4 %	94 %	5 %
Etelä-Savo	63 %	23 %	64 %	10 %	95 %	0 %	73 %	12 %	85 %	7 %
Helsinki	61 %	22 %	83 %	17 %	15 %	73 %	80 %	20 %	21 %	79 %
HUS	67 %	33 %	70 %	24 %	43 %	57 %	94 %	6 %	32 %	68 %
Itä-Uusimaa	56 %	23 %	82 %	8 %	89 %	8 %	51 %	2 %	42 %	5 %
Kainuu	63 %	17 %	72 %	28 %	78 %	3 %	71 %	16 %	64 %	22 %
Kanta-Häme	74 %	23 %	95 %	3 %	78 %	6 %	47 %	4 %	74 %	8 %
Keski-Pohjanmaa	83 %	17 %	82 %	18 %	47 %	53 %	61 %	39 %	83 %	3 %
Keski-Suomi	64 %	21 %	84 %	8 %	89 %	0 %	88 %	4 %	94 %	3 %
Keski-Uusimaa	83 %	16 %	92 %	8 %	69 %	31 %	41 %	59 %	52 %	14 %
Kymenlaakso	86 %	9 %	82 %	10 %	89 %	0 %	76 %	2 %	71 %	28 %
Lappi	62 %	22 %	98 %	3 %	83 %	8 %	59 %	2 %	94 %	2 %
Länsi-Uusimaa	43 %	14 %	77 %	0 %	31 %	3 %	41 %	0 %	42 %	1 %
Pirkanmaa	70 %	20 %	87 %	5 %	78 %	6 %	88 %	8 %	76 %	5 %
Pohjanmaa	80 %	20 %	79 %	10 %	47 %	50 %	76 %	10 %	78 %	7 %
Pohjois-Karjala	66 %	31 %	82 %	10 %	69 %	28 %	65 %	20 %	65 %	17 %
Pohjois-Pohjanmaa	54 %	15 %	67 %	10 %	75 %	3 %	96 %	4 %	83 %	8 %
Pohjois-Savo	69 %	27 %	79 %	0 %	94 %	0 %	82 %	4 %	94 %	5 %
Päijät-Häme	65 %	24 %	77 %	21 %	81 %	6 %	86 %	10 %	90 %	3 %
Satakunta	50 %	23 %	77 %	0 %	75 %	3 %	61 %	4 %	31 %	6 %
Vantaa-Kerava	71 %	11 %	69 %	8 %	92 %	0 %	82 %	0 %	76 %	1 %
Varsinais-Suomi	57 %	22 %	67 %	3 %	64 %	0 %	39 %	0 %	38 %	6 %

Alle 25 % tehtävistä käynnissä / valmiita

25-49 % tehtävistä käynnissä / valmiita

50-75 % tehtävistä käynnissä / valmiita

Yli 75 % tehtävistä käynnissä / valmiita

Yhteenveto alueellisen toimeenpanon etenemisestä

HUOM! Yhteenveto on osin joulukuun tilannekuvasta, koska tammikuun tilannekuva ei ole vielä valmis

- Toimeenpano on käynnistynyt kaikilla alueilla niiden tehtävien osalta, jotka tiekartan mukaisesti on pitänytkin aloittaa. Paljon on kuitenkin vielä tekemistä ennen järjestämisvastuun siirtymistä 1.1.2023.
- Alueittaiset erot ovat edelleen varsin suuret, mutta tasoittuneet hieman.
- Toimeenpanossa ei ole toistaiseksi ilmennyt sellaisia asioita, joihin ei voisi vaikuttaa ja jotka estäisivät uudistuksen toteutumisen aikataulussa.
 - ICT:hen sisältyy kuitenkin huomattavia riskejä mm. suuren tehtävämäärän, rahoituksen ja ICT-osaajien puuttumisen vuoksi. Alueilla on priorisoitu tehtäviä, mutta näyttää siltä, että kaikkia välttämättömiä tehtäviä ei saada tehdyksi ilman lisärahoitusta.
 - Hyvinvointialueilta sekä HUSin ja Helsingin kaupungin sote-valmistelijoilta on saatu vuosien 2021-2022 taloustiedot. Arvioinnin pohjalta on jo tehty lisätalousarvioesitys.
- Organisaatio- ja johtamisrakenteiden sekä hallintosäännön valmistelu ovat monella alueella jo pitkällä ja niitä käsitellään VATE:ssa sekä poliittisten ryhmien kanssa tammi-helmikuussa.
 - Valtuuston käsiteltäväksi heti maaliskuussa, jolloin myös käynnistetään hyvinvointialuejohtajan rekrytointi.
- Yhteistyö kuntien kanssa sujuu edelleen pääosin hyvin.
 - Hyvinvointialueet ovat kuitenkin nostaneet esiin huolen kuntien omaisuusjärjestelyistä. Muutamissa kunnissa on tehty toimenpiteitä liittyen mm. pelastustoimen palokaluston omaisuusjärjestelyihin ja sairaaloiden myyntiin.
- Aluevaltuustojen aikaan siirtyminen
 - Kevään aikainen organisoituminen ja päätöksentekokyky
- Yhteistyöalueiden valmistelu

Värit pohjautuvat keskiarvoon tiekartan mukaisen etenemisen 1/22 tilannekuvasta

Kiitos!

Antti Kuopila
erityisasiantuntija
STM/OHO/Ohja
antti.kuopila@gov.fi
p. 0295163516

soteuudistus.fi

#sote #tulevaisuudensote

Sote-uudistus

AJANKOHTAISTA

UUDISTUKSEN TOIMEENPANON TILANNEKUVA

Yhteyspäällikkö Aija Tuimala

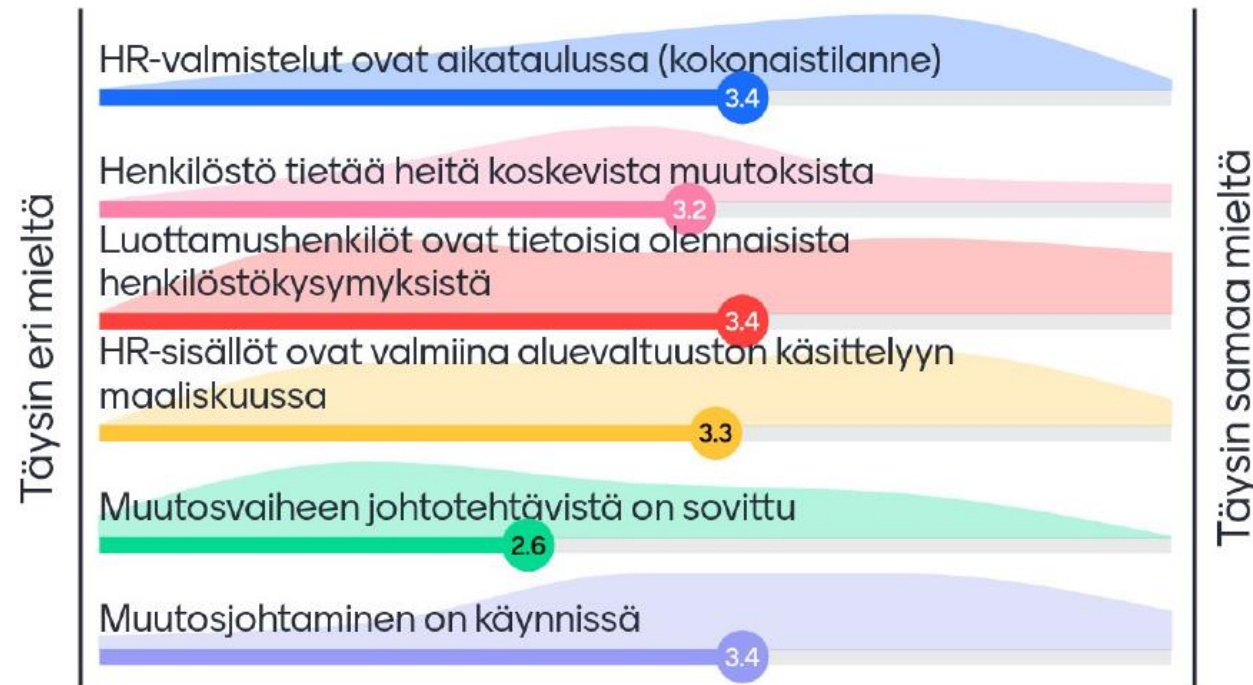
Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT

www.kt.fi ja Twitter [@kuntatyonantaja](https://twitter.com/kuntatyonantaja)

Hyvinvointialueiden HR-valmistelijat 21.1.22

Miten arvioitte HR-valmistelun tilaa tällä hetkellä alueellanne?

Mentimeter

AIEMMIN KÄSITELTYÄ

- YT-menettelyjen periaatteet, henkilöstötiedon siirtäminen
- Tukipalveluhenkilöstön siirtyminen
- Johdon nimeäminen
- Liikkeen luovutus
- Henkilöstön saatavuus
- Johtamisen käsikirja

TOIVEITA TULEVIKSI AIHEIKSI

- **YT-menettelyt**
- **Harmonisointi**
- HR-ohjeet HY-alueella
- Uudet TES/VES –sopimukset
- Palkkauksen periaatteet
- Muutosvalmiuden lisääminen
- HR-johtamisen eri sisällöt

Työmarkkinatoimenpiteet ja hyvinvointialueuudistus

Muutosjohtaminen
(henkilöstösiirrot ja henkilöstövoimavarojen johtaminen)

Uudistuksen lain-
säädäntö voimaan

Hyvinvointialueet ja
VATE:t toiminnassa

Aluevaltuustot aloittavat

Palvelut ja henkilöstö
siirtyvät hyvinvointialueille

1.7.2021

1.9.2021

1.3.2022

1.1.2023

KT-laki voimaan,
**KT:n asema
muuttui**

KVTES:sta siirretään
sopimuksen piiriin
kuuluva henkilöstö
SOTE-sopimukseen,
vaka-opettajat
Ovtes:iin

**Uusi sopimuskausi
alkaa**
KVTES, SOTE-sopimus,
OVTES, LS ja uusi
teknisen alan sopimus,
KT:n yritysjaoston
sopimukset

Kunta-alan sopimukset
KVTES, OVTES ja Teknisen alan
sopimus

Hyvinvointialuejaoston uudet
sopimukset: SOTE-sopimus,
Lääkärisopimus ja Yleinen
sopimus

KT:n yritysjaoston
työehtosopimukset

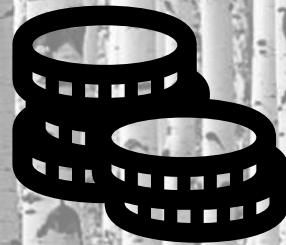
Palkkojen korotukset on katettava kestävästi

SOPIMUSNEUVOTTELUT
1.3.2022-

PALKKOJEN
HARMONISOINTI
HYVINVOINTIALUEILLA

JÄRJESTÖJEN ESITTÄMÄT
PALKKAOHJELMAT

ERI TYÖNANTAJIEN BUDJETIT

YHTEINEN KANSALAISTEN VERORAAHOITUS
JA LAINARAAHOITUS

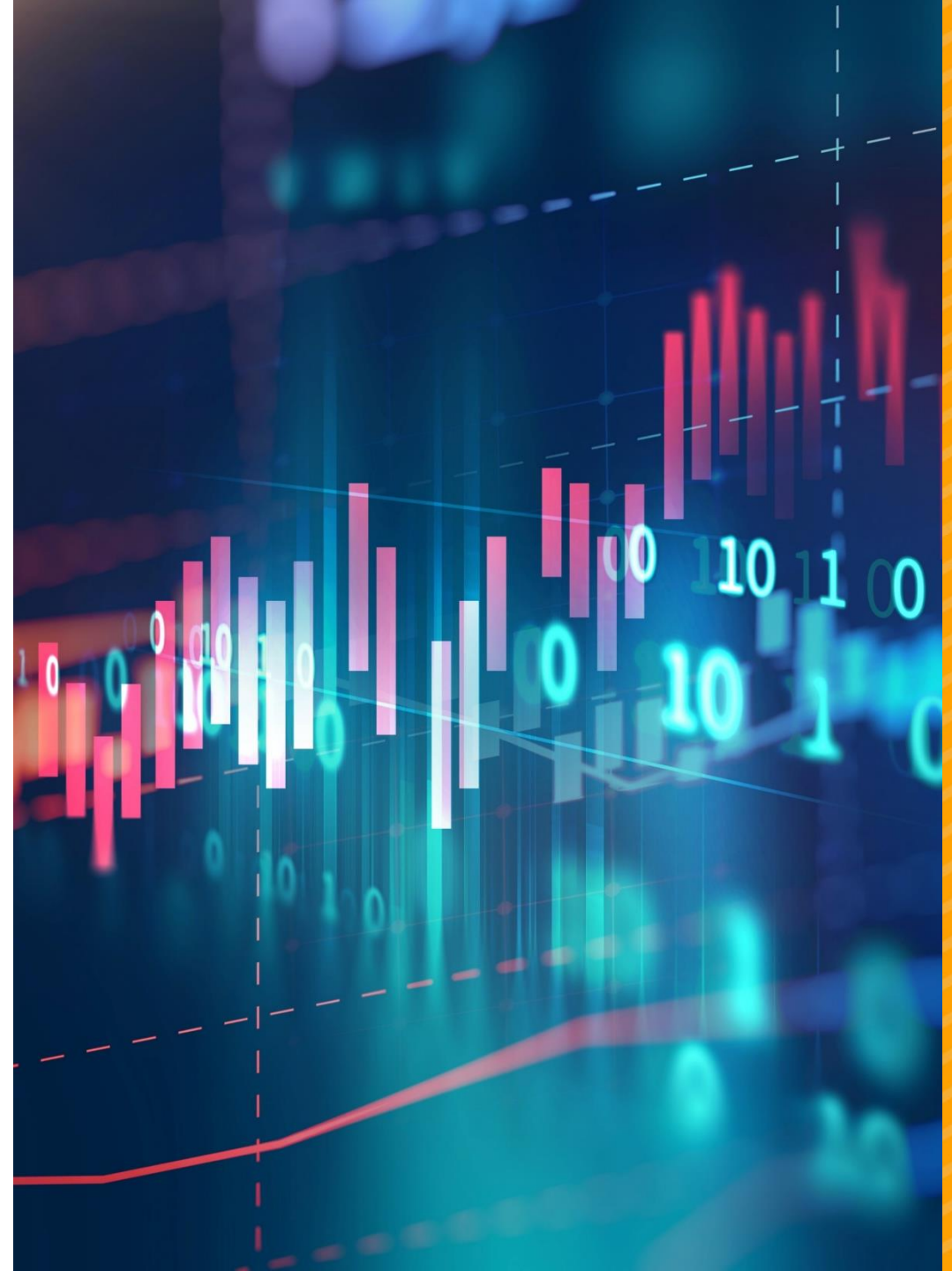
Kunta-alan palkankorotusten vaikutuksia

Korotus tehtävä- kohtaiseen palkkaan	Koko kunta-alan kustannukset		Kunnallisveron nostopaine, %-yksikköä	Lisärahoitustarve euroina per vuosi	
	%	M€		Palkansaajaa kohden	Kunnallisveron maksajaa kohden
100 €	3,6	787	0,8	277	200
200 €	7,1	1 573	1,5	554	400
300 €	10,7	2 360	2,3	832	600

**KT:n päivitettyt arviolaskelmat osoittavat, että
hyvinvointialueiden palkkaharmonisoinnin
kustannukset ovat arvioitua suuremmat**

Arviolaskelmien kustannuserot ovat suuria

- **"Realistisin" arviolaskelma** nostaa työvoimakustannuksia **5,8 % eli noin 680 miljoonaa euroa** vuositasolla
- KT:n aiemmin esittämä **mediaanimalli** olisi ollut noin **80 miljoonaa euroa**
- Harmonisoinnista **jopa miljardiluokan lisäkustannusriski hyvinvointialueille**
 - palkkahierarkiat muuttuvat epätarkoituksenmukaisiksi
 - palkkaerot voivat kasvaa ja käynnistää palkkakilpailun
 - muut lisäkustannukset
- <https://www.kt.fi/uutiset-ja-tiedotteet/2022/hyvinvointialueiden-palkkaharmonisoinnin-kustannukset>

Toimivan työelämän, kestävän talouden ja vetovoimaisten työnantajien puolesta.

ARVOT

Rohkeus
Vaikuttavuus
Asiakaslähtöisyys
Vastuullisuus

VISIO

Vuonna 2030 olemme maamme vaikuttavin työmarkkinatoimija. Jäsenemme ovat vetovoimaisia työnantajia.

Tuemme jäseniämme työelämän arjessa ja muutoksissa.

Vaikutamme yhteiskuntaan jäsentemme eduksi.

MISSIO

Autamme jäseniämme onnistumaan työnantajina.

Uudistumme yhdessä asiakkaidemme kanssa.

Edistämme kunta-, hyvinvointialue- ja yritysjäsentemme menestystä työnantajina.

Tarja Myllärinen

Sote-muutosjohtaja

Muutostukea kuntien ja hyvinvointialueiden tarpeisiin

- Sote-tulevaisuuspäiviä ja teemawebinaareja
- Työpajoja eri aihealueilta
- Tukimateriaalia
- Verkostoja
- Muutostuki-neuvontapalvelu

www.kuntaliitto.fi/sotemuutostuki

Sote-muutostuen palvelupyyntö

Kuntaliitto palvelee kuntien luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita sekä Kuntaliiton palvelusopimusasiakkaita ja hyvinvointialueita uudistukseen liittyvissä kysymyksissä.

Pyydämme toimittamaan uudistuksen toimeenpanoon liittyvät kysymykset ja palvelupyynnot muutostuen palvelupyyntölomakkeella.

www.kuntaliitto.fi/sote-muutostukipyynto

Esimerkkejä viimeaikaisista muutostukijulkaisuksista

Ohjeistus: luottamushenkilön kaksoisroolin tuottama esteellisyys

Aluevaalien jälkeisen ennakkotiedon perusteella näyttää siltä, että [yli 75 % valituista on myös kunnanvaltuutettuja](#). Lisäksi osa valituista hyvinvointialueiden luottamushenkilöistä saattaa olla kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijoita tai työntekijöitä.

Kaikkien uusien luottamushenkilöiden sekä hyvinvointialueiden ja kunnan toimielimien on huomioitava mahdolliset kaksoisroolin aiheuttamat jääviystilanteet hyvinvointialuelain ja hallintolain esteellisyysääntelyn mukaisesti.

[Kuntaliiton hallintolakimiesten tuoreessa ohjeistuksessa](#) neuvotaan, miten yhteisö- ja palvelussuhdejäävi vaikuttavat luottamushenkilön kaksoisroolissa.

www.kuntaliitto.fi/sotemuutostuki

Esimerkkejä viimeaikaisista muutostuen tapahtumista

**SOTE-
MUUTOSTUKI**

**Sote-uudistuksen
toimeenpanoon liittyvät
hankintaoikeudelliset
kysymykset**

TEAMS-webinaari 25.1. klo 9-11

**KUNTA
LIITTO**

AKUSTI

**KUNTA
LIITTO**

**ICT-In-house yhtiöille ja niiden
omistajille suunnattu
keskustelutilaisuus sote-
uudistuksesta**

26.1.2022

AKUSTI

**SOTE-
MUUTOSTUKI**

**Sopimusten ja irtaimen
omaisuuden siirto**

TEAMS-webinaarit 26.1 & 27.1

**KUNTA
LIITTO**

**SOTE-
MUUTOSTUKI**

**KUNTA
LIITTO**

**Johtamisen, organisaatorakenteen ja
sisäisen valvonnan verkostopäivä
4.2.2022**

**SOTE-
MUUTOSTUKI**

TULOSSA MM.

Tukipalvelut sote- uudistuksessa

**Webinaari kuntien ja alueiden
valmistelijoille ke 16.2.2022 klo
14:30–16:30**

**KUNTA
LIITTO**

Sote-uudistus

Kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyö yksi Kuntaliiton muutostuen 2022 painopistealueista

9.11.2021

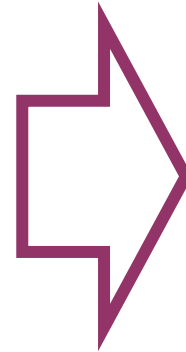
Kuntaliitto kokoaa suosituksia hyvinvointialueen ja kunnan johtamisjärjestelmien yhteensovittamiseksi

SOTE-MUUTOSTUKI

Kunnilla ja hyvinvointialueilla on yhteiset asukkaat ja paljon yhteistyötarpeita. Yhteistyössä onnistuminen edellyttää muun muassa yhteisiä tavoitteita, yhteistä tilannekuvaa, yhteisesti sovittuja menettelytapoja sekä toimivaa tiedonkulkua.

Julkaistaan 2/2022

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspinnat – muutostukiprojekti 2022-23

**KUNTA
LIITTO**

Sote-uudistus

Käynnistyy 3/2022

**KUNTA
LIITTO**

Valtion ja kuntien vuoropuhelua ja yhteistä tilannekuvaa vahvistetaan

Sote-toimeenpanon kuntaverkosto

- Verkoston tavoitteena on vahvistaa valtion ja kuntien välistä vuoropuhelua uudistuksen toimeenpanovaiheessa
- Verkostoon kuuluu 16 Kuntaliiton kuntatyypiverkostojen nimeämää edustajaa sekä STM:n, VM:n, SM:n, Kuntaliiton ja KT:n edustajat
- Myös muut ministeriöt osallistuvat verkoston toimintaan, kun verkosto käsittelee niiden vastuisiin kuuluvia kysymyksiä.

Kuntien sote-tilannekuvakyselyt

- Kuntaliitto, VM ja STM toteuttavat vuoden 2022 aikana kuntatoimijoille suunnattuja tilannekuvakyselyitä, joiden avulla seurataan toimeenpanon etenemistä
- Parhaillaan käynnissä olevan ensimmäinen kysely keskittyy uudistuksen omaisuusjärjestelyihin, henkilöstösiirtoihin ja muutostukitarpeisiin. Kysely umpeutuu 15.2.2022.
- Kysely on osa toimeenpanon kansallisen tilannekuvan seuranta.

**SOTE-
MUUTOSTUKI**

**KUNTA
LIITTO**

Hyvinvointialueiden hallinnon ja johtamisjärjestelmän suunnittelu - hallintosääntö

Johanna Sorvettula
Johtava lakimies, VT, eMBA

Hallintosäännön merkitys

Hyvinvointialueen toimintajärjestelmä

1. Hyvinvointialueen rakenne, poliittinen johto ja viranhaltijajohto

- **Hallintosääntö**

- johtamisjärjestelmä
- toimielimet
- tehtävien ja toimivallan jako eri toimielinten välillä
- viranhaltijarakenne

2. Hyvinvointialueen organisaation ja toimintajärjestelmän suunnittelun pääperiaatteet

- Johtaminen strategisena kyvykkyystekijänä
- Hyvinvointialueen toiminta on järjestelmällistä

3. Hyvinvointialueen strategia ml. palvelustrategia, tavoitteet, strategiset toimintatavat ja toimintapolitiikat

- Strategian kuvaus

4. Toiminnan ohjausdokumentit

- Konserni- ja omistajaohjaus
- Sopimushallinnan periaatteet
- Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan periaatteet
- Hyvinvointialueen toiminnan ja talouden ohjaustavat ja ohjausdokumentit
- Johtamisen periaatteet (HHH), yhtenäisen kulttuurin perusta
- Toimintajärjestelmä

5. Konsernipalvelut ja tuotteistaminen

- Mitä konsernipalveluilla tavoitellaan
- Tuotteistaminen ja hinnoittelun periaatteet

Hallintosääntö on hyvinvointialueen hallinnon ja toiminnan keskeinen ohjausväline.

Hyvinvointialueilla on laaja harkintavalta toimivalta- ja vastuusuhteidensa määrittelyssä.

Strategia varmistaa hyvinvointialueen toiminnan ohjaamisen kokonaisuutena. Strateginen suunnittelun liittäminen toiminnan ja talouden suunnitteluun.

Aluevaltuusto

- Aluevaltuuston asema ja tehtävät – hyvinvointialuelaki 4 luku
- **Vastaa hyvinvointialueen toiminnasta ja taloudesta** = poliittinen vastuu
- Päättää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista:
strateginen päätöksenteko
- Aluevaltuustolla **lakisääteinen toimivalta**
 - ennen kaikkea hyvinvointialuelain 22 §:n kootut tehtävät
- **Aluevaltuusto käyttää hyvinvointialueen päätösvaltaa**, jollei erikseen toisin ole säädetty tai jollei aluevaltuusto itse siirtänyt (96 §) tai erityislain nojalla
- **Toimivallan siirtämistä koskevat ratkaisut** aina aluevaltuuston päätettäviä (96 §)
- **Pidettävä huolta** suoran demokratian edellytyksistä l. asukkaiden ja palvelujen käyttäjien **osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista ja menetelmistä** (29 §)

Hyvinvointialueen toiminnan ohjaus

**Sisäisen
valvonnan ja
riskien
hallinnan
periaatteet**

**Hallinto-
päätöksen
periaatteet
Palvelutaso-
päätökset**

**Infor-
maatio**
Tiedolla
johtaminen
ja tieto-
johtaminen

**Omistaja-
ja konserni-
ohjaus**

**Sopimus-
ohjauksen
periaatteet**

**Asioiden
ohjaus**
Toimivaltaohje
Valta ja vastuu

**Ihmisten
ohjaus**
Henkilöstöpolitiikka
Pehmeä ja kova
ohjaus ja valvonta

Talousohjaus
Toimeenpano-ohjaus
ja valvonta

**Materiaali- ja
tietovirtojen
ohjaus**

Johtaminen, toimintajärjestelmä (toimintakäsikirja) ja **HHH** (hyvä hallinto ja hallinta)

Hallintosäätö

Strategia, arvot ja organisaatiokulttuuri

Asukas ja Asiakas

Hallintosääntömalli ja käydyt keskustelut

Hyvinvointialueen johtaminen – poimintoja keskusteluista 1/2

HE (241/2020) tavoitteet ovat ohjanneet hallintosääntöpohjaa

- Integraatiovelvoite, palvelujen yhteensovittaminen
 - **Toiminnan integraatiotavoite** hyvinvointialueen hallinnon organisoinnissa on lähtökohta. Uudistuksen sisältämän integraatiotavoitteen tulee osaltaan ohjata hyvinvointialueiden johtamis- ja hallintorakenteita. Palvelutuotannon ja palveluiden järjestämisen suunnittelun tulee vaikuttaa organisaatiomalliin.
- Toimielinrakenne
 - Organisaation valinnassa tulee ottaa huomioon se, että kerran valittuja johtamisrakenteita on usein vaikea jälkeensä muuttaa. Organisaatiomallia ei tulisi etsiä nykyisistä organisaatioista.
 - Perinteinen kuntien lautakuntamalli ja lautakuntamallit (mm. lautakunnat ilman rahaa, toimivaltaa ja henkilöstöä)
- Kokonaisjohtaminen hallintosäännön toimivaltasäännöksissä
 - Johtamisen rakenteet ja toimintatavat luovat edellytykset yhdenvertaisille palveluille, hyvälle hallinnolle ja kustannustehokkaalle toiminnalle.
 - Huomioidaan järjestämisen ja tuottamisen kokonaisjohtaminen sekä
 - HYVn toiminnan erilaiset palvelujen tuottamisen tavat, kuten hyvinvointialueen liikelaitos, konserniyhteisöt, osakkuusyhteisöt, hyvinvointialueen yhteistoiminta ja sopimuksiin perustuva palvelutuotanto.

Hyvinvointialueen johtaminen

- poimintoja keskusteluista 2/2

Tavoitteena on, että johtamisen toimivallat, vastuunjaot ja roolit ovat selkeitä.

- Aluevaltuusto-aluehallitus; delegoinnin laajuus
- Poliittinen ja ammatillinen johtaminen
- Yksiesittelijä -järjestelmä
- Toimivalta henkilöstöasioissa säilyttäen toiminnan muuntojoustavuus
- Hyvinvointialueella on yksi terveydenhuollon, sosiaalihuollon ja pelan toimintayksikkö ->
 - Hyvinvointialueen rekisterinpitäjän velvollisuuksista huolehtii aluehallitus.
 - Vastaava lääkäri terveydenhuollon toimintayksikössä -> keskustelut professioiden roolista päätöksenteossa
- Kokonaisturvallisuus ja Vaikuttamistoimielimet (Sitran kanssa yhteistyössä)

KIITOS!

<https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2021/2139-hyvinvointialueen-hallintosaantomalli>

<https://www.kommunforbundet.fi/publikationer/2022/2139-forvaltningsstadga-valfardsomraden>

Johanna Sorvettula
Johtava lakimies
Lakiyksikkö

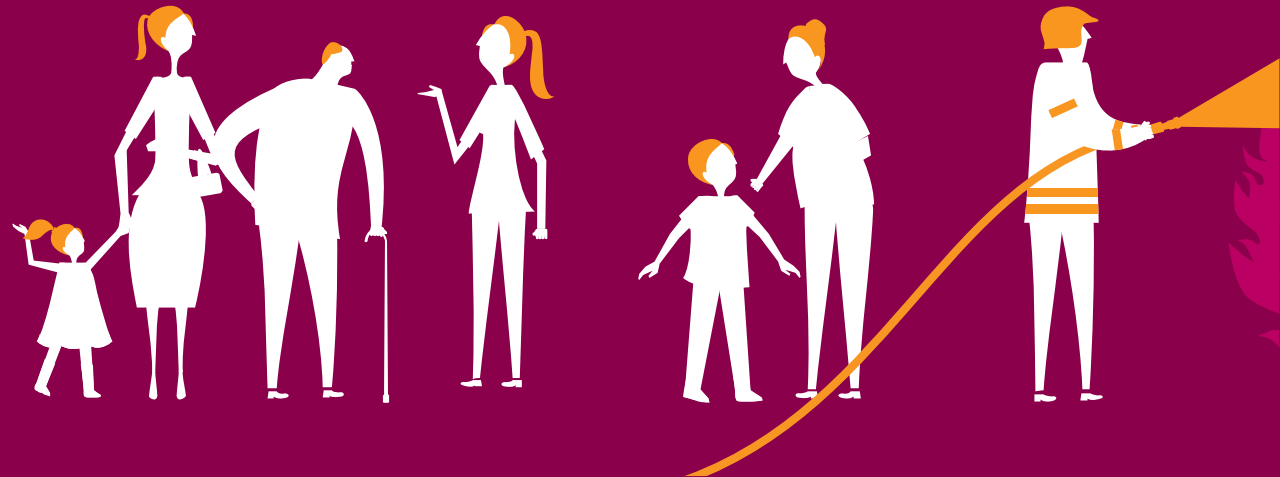
+358 9 771 2067, +358 50 472 1378
Johanna.Sorvettula@kuntaliitto.fi
www.kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

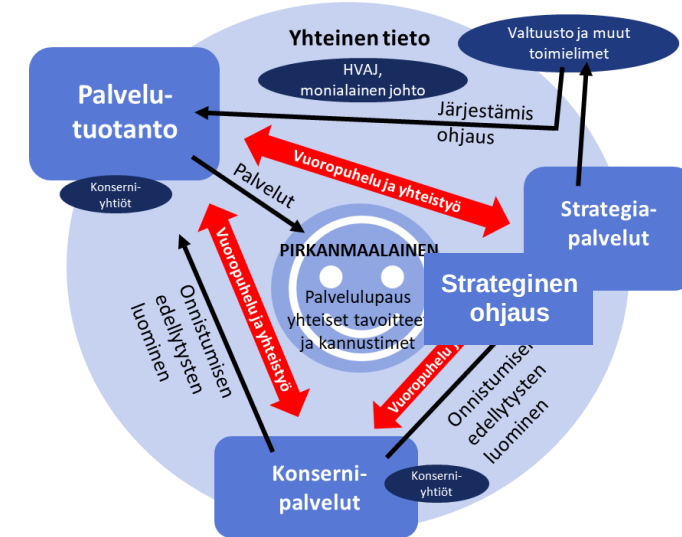
Hyvinvointialueen hallinnon ja johtamisjärjestelmän suunnittelu Pirkanmaalla

Jukka Alasentie
Muutosjohtaja

Pirkanmaalaisia tavoitteita järjestämiselle

1. pirkanmaalainen keskiöön
2. ydintoimintojen optimointi ydintehtävää ja asiakasta varten
3. aktiivinen palveluiden järjestäminen (vrt passiivinen)
4. palvelutuotannon ketteryys
5. dialogin ja yhteistyön korostaminen
6. yhteisen tiedon hyödyntämisen korostaminen
7. palveluiden yhteensovittaminen (JärjL 10 §) jo järjestämisestä lähtien
8. monialaisen johtamisen tukeminen (JärjL 8§)
9. valtuuston strategisen järjestämisroolin tukeminen

Hyvinvointialuevaltuusto

Hyte-, yhteistyö ja kokonaisturvallisuusvaliokunta

TKIO-valiokunta

Tulevaisuusvaliokunta

Sote-järjestämisvaliokunnat 1-3 kpl

Valtuuston valiokunnat suunta- ja kohdetyönjaolla, strategiset teemat ja järjestäminen

Pirkanmaan hyvinvointialue

Laaja vaikuttamisfoorumi-valikoima tukemaan asukas- ja aluenäkökulmaa

Hallitus

Tarkastuslautakunta

Vaailautakunta

Yksilöjaosto

Muut jaostot x kpl

Tarvittavat jaostot jakamaan hallituksen tehtäviä

Nuorisovaltuusto

Vammaisneuvosto

Vanhusneuvosto

Muut foorumit

Hyvinvointialuejohtaja

Monialainen johtoryhmä

Sosiaali- ja terveysjohtaja

Pelastusjohtaja

"Konsernipalvelujohtaja"

"Strateginen ohjaus-toiminnon johtaja"

Sote-palvelutuotanto

Palvelulinja-johtaja 1

Palvelulinja-johtaja 2

Palvelulinja-johtaja 3

Palvelulinja-johtaja 4

Avopalvelut

Avosairaanhoito
Suun terveydenhuolto
Terveysneuvonta ja terveystarkastukset
Seulonnot
Mielenterveystyö
Päihdetyö
Päihdehuolto
Työikäisen sosiaalipalvelut
Työterveyshuolto

TAYS Sairaalapalvelut
TAYS-erikoissairaanhoito
TK-sairaalat
Lääkinnällinen kuntoutus
Kliiniset tukipalvelut
Kotisairaala (yhteistyössä avopalveluiden ja ikäihmisten palveluiden kanssa)

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut
Neuvolapalvelut
Kouluterveydenhuolto
Opiskelijaterveydenhuolto
Oppilas- ja opiskelu-huollon psykologi- ja kuraattoripalvelut
Perheoikeudelliset palvelut
Lapsiperheiden palvelut
Lastensuojelu

Ikäihmisten ja vammaisten palvelut
Asumispalvelut
Kotihoito ja kotisairaanhoito
Omaishoidon tuki
Veteraanipalvelut ja -etuudet
Vammaispalveluja koskevien lakien mukaiset palvelut

Pelastuslaitos: pelastuspalvelut ja ensihoito

Konsernipalvelut

P1

P2

P3

Pn

Onnistumisen mahdollistaminen ja tukeminen

Strateginen ohjaus

T1

T2

T3

Tn

Läpileikkaavien konserniprosessien johtaminen

Digitaaliset palvelut

Hoidon ja palvelutarpeiden arvioinnit, asiakasohjaus, sote-palveluiden neuvonta

Kehittämisen ja innovaatiotyö

Integraatiojohtaja

Palvelukokonaisuuden koordinaativastuu aluejohtajilla rajauksella 1, 2, 3, n

1 Lautakunnat

- Päättävät asioista, itsenäistä toimivaltaa
- Päätetään viranhaltijan esittelystä
- Yleensä vastaavat jostain toiminnan osasta tai teemasta
- Perinteisesti suljetut kokoukset
- Mahdollistava vaaleilla valittuja luottamushenkilöitä laajemman osallistumisen poliittiseen päätöksentekoon
- Selkeä ja tuttu kuntaorganisaatiosta
- Vaikuttaa vahvasti johtamis- ja organisaatorakenteisiin
- Vaikeampi muuttaa toiseksi malliksi
- Korostaa luottamushenkilöiden seuranta- ja kontrolliroolia

2 Valiokunnat

- Valiokunnilla ei ole päätösvaltaa
- Esivalmistelevat ja pohjustavat valtuustotasoisia asioita
- Työn tuloksena muistio huomioitavaksi päätöksenteossa
- Joustava alusta avoimuudelle ja osallisuudelle
- Korostaa valtuuston ja hallituksen asemaa ja niiden roolien erillisyyttä
- Uusi ja osin itse kehitettävä malli
- Ei vaikuta vahvasti johtamis- ja organisaatorakenteisiin
- Vaatii erityisesti viranhaltijoilta uusia toimintatapoja
- Helpompi muuttaa toiseksi malliksi
- Tukee ”Vahva järjestäminen ja ketterä palvelutuotanto” –periaatetta

3 Yhdistelmä

- Yhdistyvät päättävistä lautakunnista ja valiokunnista
- Lautakunnat sijoittuvat niihin teemoihin, jotka edellyttävät erityistä kontrollia sekä poliittisen harkintavallan käyttöä
- Valiokunnat sijoittuvat käsittelemään valtuustotasoisia strategisia teemoja
- Ratkaiseva kysymys on lautakuntien määrä ja sijoittuminen

Hallinnon ja johtamisjärjestelmän suunnittelu

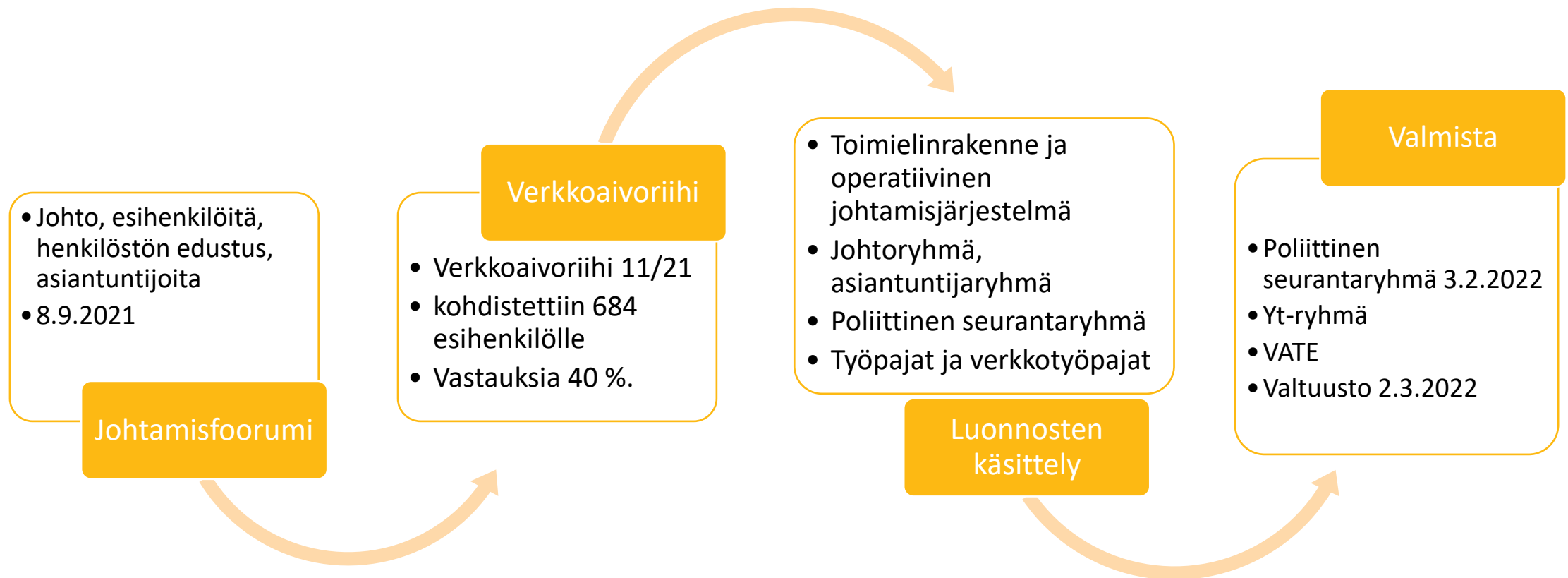
Sote- tulevaisuuspäivä 9.2.2022
Kuntaliitto

Leila Pekkanen, VATE esittelijä ja johtoryhmän pj, operatiivisen valmistelu johtaja
Toimitusjohtaja, Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä

Johtamisjärjestelmän valmistelu

- Edetty syksyllä vahvistetun vaiheittaisen valmistelun mukaisesti
- Johtamisfoorumi 08.9.2021
- Konsernirakenteen ja poliittisen rakenteen valmistelu, palvelutuotannon rakenteen valmistelu rinnakkain
- Verkkoaiivorihi – kysely 1 – 11.11.2021 kohdistettiin 684 esihenkilö- ja johtamisasemassa olevalle, vastauksia saatiin 270 eli 40 %.
- Vuoden 2022 alussa:
- Koko henkilöstölle kohdennetaan kysely, joka valmistellaan henkilöstön näkökulmasta
- Asukaskyselyn toteutus vuoden 2022 aikana
- Johtamisen käsikirjan laatiminen aloitetaan tammikuussa 2022
- Pohja-aineistona Posote20 toteutetun johdon muutosvalmennukset tuloksena valmistunut johtamisen käsikirja
- Etänä enemmän koulutushankkeen raportti ja huomiot johtamisen
- Strategiatyön asiantuntijapalvelun kilpailuttaminen ja valmistautuminen siten, että aluevaltuusto voi aloittaa strategiatyön ja palvelustrategian laatimisen maaliskuussa 2022
- Valmistauduttu valtuustotyön käynnistymiseen
- Luottamushenkilöiden perehdytys ja koulutusohjelma, välineet, kokousaikataulujen alustavat suunnitelmat
- Vuosikello laadittu, mallia otettu myös muiden alueiden valmistelusta

Johtamisjärjestelmän valmistelu

Kyselyn tulokset: Muutosvalmiutta ja uskallusta ideoida rohkeasti uutta

Toimivan johtamisrakenteen kriteerit YHTEENVETO

POHJOIS-SAVON
HYVINVOINTIALUE

Mitä tulisi ottaa huomioon luotaessa parasta mahdollista hyvinvointialuetta? Avoimessa ideoinnissa eniten puhutaan palvelutuotannosta sekä johtamisesta

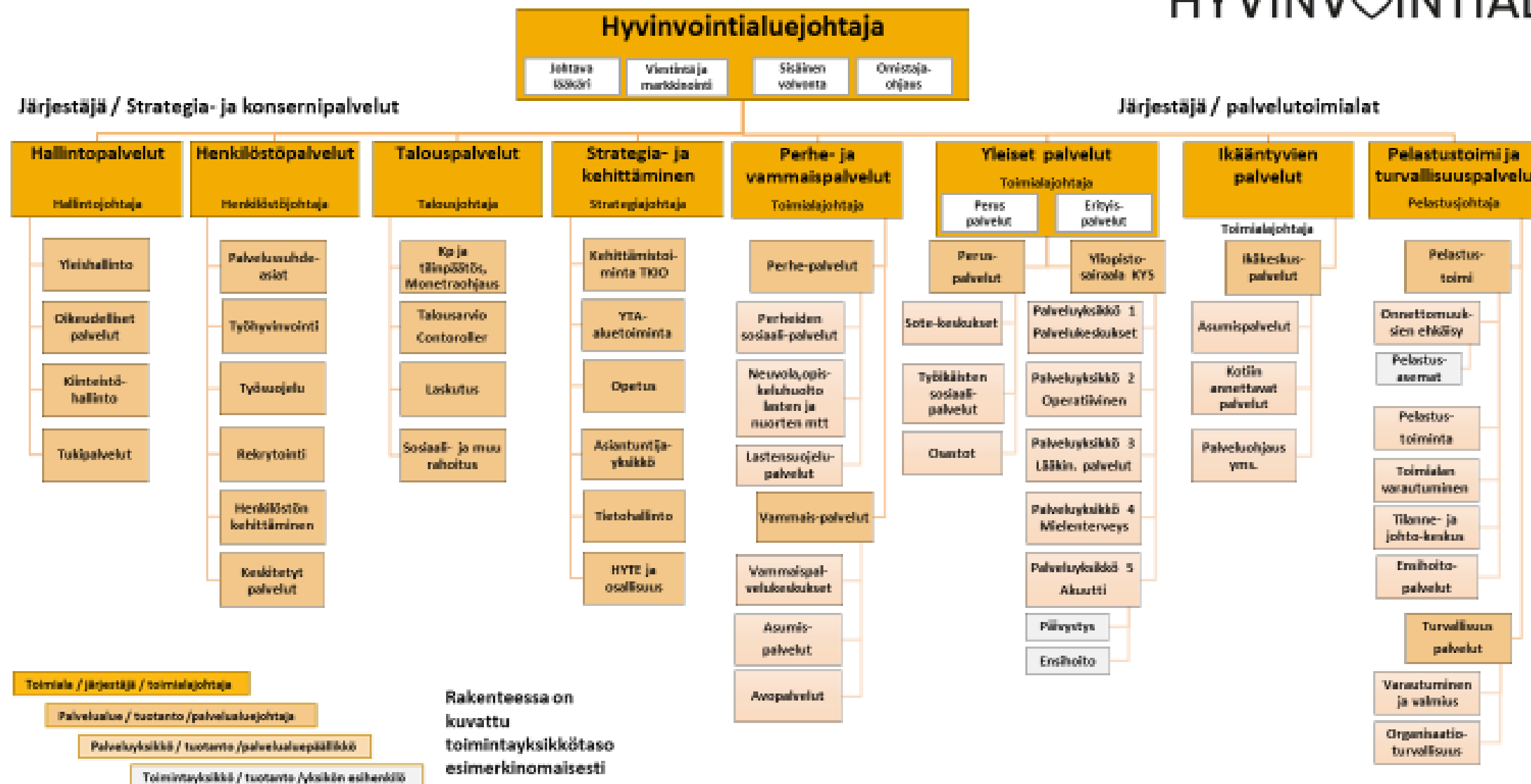

Teemaluokat kertovat, mistä aihepiireistä osallistujat puhuvat. Yksi vastaus voi kuulua useampaan kuin yhteen teemaluokkaan. N=525

Toimielinorganisaatio

Luonnos

Hallintosääntö ja muu valmistelu

- Valmisteltu koko hallintosääntö
- Valtuustossa 2.3.2022
- Poliittinen seurantaryhmä 14.2.2022
- Yhteistoimintaelin ja VATE ennen valtuustoa
- Valtuutetuille pidetty ensimmäinen perehdytys 28.1.2022
- Toinen tilaisuus 17.2.2022 sekä perustettu teams-työtilat
- Valmistellaan sähköistä koulutusympäristöä
- Asianhallintajärjestelmän D10 käyttöönotto käynnissä sekä sähköinen kokousjärjestelmän käyttöönotto

Johtamisen käsikirja

- Palvelutuotannon organisaatiomalli on valmisteilla (toimintayksikkötaso)
- Johtamisen käsikirjan valmistelu käynnistyi
 - Aktiivisessa roolissa henkilöstöjärjestöt ja henkilöstön edustus
 - Koko henkilöstölle tehdään sähköinen kysely alkukevään aikana
 - Palkattu 50 % työntekijä
 - Rakennetaan malli ajatuksella ”miten haluan tulla johdetuksi”
 - Tavoitteen yhtenäisen johtamiskulttuurin rakentaminen
 - Valmista 10/22

Strategian valmistelu käynnistyy

- Valtuusto käynnistää maaliskuussa strategiatyön
- Kilpailutetaan asiantuntija tukemaan valmistelutyötä
- Perustetaan projektiryhmä vastaamaan valmistelusta
- Laaja osallisuus: kysely kansalaisille ja eri yhteistyökumppaneille (kunnat, yritykset, kolmas sektori jne.)
- Huomioidaan strategian valmistelun tukena meneillään olevat kehityshankkeet, valmisteilla olevat hankkeet (RRF) sekä talousarvion valmisteluporsessi yhtäaikaaisesti
- Valtakunnallisten tavoitteiden määrittely on käynnistymässä ministeriössä

**Mahtavia hiihtokelejä!
Kiitos!**

Esteellisyydestä hyvinvointialueella

Ida Sulin, johtava lakimies

Suomen Kuntaliitto ry

Idas@twitter

Esteellisyys ja vaalikelpoisuus

Vaalikelpoisuus

- Vaalikelpoisuus tarkoittaa kelpoisuutta tulla valituksi tietyn toimielimen jäseneksi.

Esteellisyys

- Esteellisyys liittyy yksittäisen asian käsittelyyn viranomaisissa
- Esteellisyyssäännöksillä pyritään turvaamaan asioiden käsittelyn puolueettomuutta ja luottamusta päätöksenteon moitteettomuuteen.

Vaalikelpoisuudesta hyvinvointialueen toimielimiin

Tässä vaiheessa huomioitava...

- Organisaation rakenne, toimielimet ja vastuut vahvistetaan hallintosäännössä aikaisintaan maaliskuussa 2022. Mahdollisesti tarkentuu vielä 2022 aikana.
- Kolme erilaista hyvinvointialuetta valmistelutilanteen mukaan
 - Toiminnassa olevat laaja-alaiset kuntayhtymät, joihin liitetään pelastustoimi
 - Uudenmaan hyvinvointialueet
 - Muu Suomi
- Avainhenkilöiden rekrytointeja tehdään vuoden 2022 aikana.
- Henkilöstö siirtyy kokonaisuudessaan 1.1.2023 hyvinvointialueen palvelukseen.

Vaalikelpoisuus aluehallitukseen

hyvinvointialuelaki 78 §

- oltava vaalikelpoinen aluevaltuustoon;
- vaalikelpoinen aluehallitukseen ei ole:
 1. välittömästi **aluehallituksen alaisena** toimiva hyvinvointialueen palveluksessa oleva henkilö;
 2. hyvinvointialueen **määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön** palveluksessa oleva henkilö, joka toimii 1 kohdassa tarkoitettuun tehtävään rinnastuvassa tehtävässä;
 3. hyvinvointialueen palveluksessa oleva henkilö, joka **lautakunnan esittelijänä tai muuten vastaa aluehallituksen käsiteltäviksi tulevien asioiden valmistelusta**;
 4. henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä tai säätiössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle aluehallituksessa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa. -> *ei sovelleta hyvinvointialueen konserniyhteisöön.*
- Vaalikelpoinen ei ole henkilöstön edunvalvonnasta ao. hyvinvointialueella huolehtivan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen puheenjohtaja, eikä myöskään henkilö, joka yhteisön neuvottelijana tai muussa vastaavassa ominaisuudessa vastaa sen edunvalvonnasta => esimerkiksi paikallisen **henkilöstöjärjestön pääluottamusmiehet ja luottamusmiehet**
- **Enemmistön aluehallituksen jäsenistä** on oltava muita kuin hyvinvointialueen tai sen konserniyhteisön tai -säätiön palveluksessa olevia henkilöitä

Vaalikelpoisuus muihin toimielimiin

hyvinvointialuelaki 79 §

- oltava vaalikelpoinen aluevaltuustoon,
- vaalikelpoinen lautakuntaan ei ole:
 1. asianomaisen **lautakunnan alainen** hyvinvointialueen palveluksessa oleva henkilö;
 2. henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tehtäväalueella toimivan, hyvinvointialueen määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
 3. henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.
- vaalikelpoinen ei ole henkilöstön edunvalvonnasta asianomaisella hyvinvointialueella huolehtivan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen puheenjohtaja, eikä myöskään ole henkilö, joka yhteisön neuvottelijana tai muussa vastaavassa ominaisuudessa vastaa sen edunvalvonnasta
- johtokuntaan ja toimikuntaan voidaan valita sellainenkin henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen aluehallitukseen ja lautakuntaan tai joka ei ole kyseisen hyvinvointialueen asukas

Esteellisydestä ja luottamushenkilön kaksoisrooli

Millaisia esteellisyyskysymyksiä sekä hyvinvointialueella että kunnassa toimivien luottamushenkilöiden tulisi huomioida?

Uusi tilanne kaikille - kaksoisrooli

- hyvinvointialueiden toimielimissä tulee olemaan luottamushenkilöitä, jotka ovat myös kunnan tai kuntayhtymän luottamushenkilöitä, viranhaltijoita tai työntekijöitä
- kuntien ja kuntayhtymien toimielimissä tulee olemaan luottamushenkilöitä, jotka ovat samalla hyvinvointialueen luottamushenkilöitä, viranhaltijoita tai työntekijöitä
- tilanne aiheuttaa uudenlaisia kysymyksiä myös esteellisyyden osalta
- oikeuskäytäntöä ei vielä ole; tulkinta-apua kuntia koskevasta oikeuskäytännöstä
 - Esimerkiksi kouluverkoston muutostilanteita
- tapauskohtainen arviointi henkilön esteellisyydestä
 - Aikaan, paikkaan ja tilanteeseen sidottu tulkinta.
 - Esteellisyytilanne muuttuu hyvinvointialueen toiminnan aikana.
- aluehallituksen ja -lautakunnan päätösvaltaisuuteen riittää, että yli puolet jäsenistä on läsnä ja jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet

Valtuutetun esteellisyys

- valtuutettu on aluevaltuustossa, kunnanvaltuustossa ja kuntayhtymän ylimmässä toimielimessä **esteellinen käsittelemään vain asiaa, joka koskee henkilökohtaisesti häntä tai hänen hallintolain 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua läheistään** (hyvinvointialuelaki 102 §, kuntalaki 97 §)
- ”henkilökohtaisesti”-kriteeri; tulkinta-apua kuntia koskevasta oikeuskäytännöstä
- vaikutus: käsittelykielto -> omalta paikalta yleisön joukkoon
- kun valtuutettu ottaa muussa toimielimessä osaa asian käsittelyyn läsnäolo- ja puheoikeudella tai jäsenenä, häneen sovelletaan kyseistä toimielintä koskevia esteellisyyssäännöksiä

Valtuutettu ei esteellinen valtuustossa kaksoisroolin perusteella

- **valtuutettu ei esteellinen valtuustossa pelkän kaksoisroolin perusteella**
 - hyvinvointialueen valtuutettu ei ole aluevaltuustossa esteellinen (pelkästään) sillä perusteella, että hän toimii kunnan tai kuntayhtymän luottamustehtävissä tai palveluksessa / vastaavasti hyvinvointialueen luottamustehtävässä tai palveluksessa toimiminen ei aiheuta esteellisyyttä valtuutetulle kunnanvaltuustossa tai kuntayhtymän ylimmässä toimielimessä
- valtuutettu on aluevaltuustossa, kunnanvaltuustossa ja kuntayhtymän ylimmässä toimielimessä **esteellinen käsittelemään vain asiaa, joka koskee henkilökohtaisesti häntä tai hänen hallintolain 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua läheistään** (hyvinvointialuelaki 102 §, kuntalaki 97 §)

Esteellisyys muissa toimielimissä

- muun luottamushenkilön kuin valtuutetun, tilintarkastajan sekä viranhaltijan ja työntekijän esteellisyydestä säädetään hallintolain 27–30 §:ssä (hyvinvointialuelaki 102 §, kuntalaki 97 §)
- hallintolain 28.1 §:n esteellisyyssperusteet:
 - **osallisuusjäävi,**
 - **edustusjäävi,**
 - **intressijäävi,**
 - **palvelussuhde- ja toimeksiantosuhdejäävi,**
 - **yhteisöjäävi ja**
 - **yleislausekejäävi**
- vaikutus: läsnäolo- ja käsittelykielto (hallintolaki 27 §)

Esteellisyydestä hallituksessa ja lautakunnissa löydät tietoa [**näiltä verkkosivuiltamme.**](#)

Hallituksen ja lautakunnan jäsenen kaksoisrooli: yhteisöjäävi

- esim. tilanteessa, jossa aluehallitus käsittelee **kunnan omaisuutta tai kiinteistöjä** koskevaa asiaa tai kun hyvinvointialueen toimielin käsittelee kunnan vaatimuksia **riita-asiassa** / kunnan tai kuntayhtymän ja hyvinvointialueen välisessä **sopimusasiassa**
- hyvinvointialueen **hallituksen tai lautakunnan jäsenenä oleva kunnan ja kuntayhtymän hallituksen jäsen sekä kunnanjohtaja ja kuntayhtymän johtaja** ovat esteellisiä asiassa, jossa ao. kunta tai kuntayhtymä on asianosainen tai jossa kunnalle tai kuntayhtymälle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa / **vastaavasti kunnan tai kuntayhtymän hallituksen tai lautakunnan jäsenenä oleva hyvinvointialueen hallituksen jäsen sekä hyvinvointialuejohtaja** ovat esteellisiä asiassa, jossa ao. hyvinvointialue on asianosainen tai jossa hyvinvointialueelle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa
- ⇒ suosittelemme, että kun hyvinvointialueen aluehallituksessa tai lautakunnassa käsitellään kuntaa tai kuntayhtymää koskevia asioita, ao. kunnan ja kuntayhtymän hallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja ja kuntayhtymän johtaja sekä heidän ns. perhepiiriin kuuluvat läheisensä (hallintolaki 28.2 § 1 kohta) jääväisivät itsensä **varovaisuusperiaatteen mukaisesti**
- ⇒ vastaavasti suosittelemme, että kun kunnan tai kuntayhtymän hallituksessa tai lautakunnassa käsitellään hyvinvointialuetta koskevia asioita, ao. hyvinvointialueen aluehallituksen jäsenet sekä hyvinvointialuejohtaja sekä heidän ns. perhepiiriin kuuluvat läheisensä jääväisivät itsensä varovaisuusperiaatteen mukaisesti

Hallituksen ja lautakunnan jäsenen kaksoisrooli : palvelussuhdejäävi

- **palvelussuhde asianosaiseen tai tahoon, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa hyötyä tai haittaa,** aiheuttaa sen, että henkilöt ovat esteellisiä käsittelemään työnantajaansa koskevaa asiaa
- viranhaltijoilla voi olla myös sivutoimia; tällöin he ovat palvelussuhteessa sivutoimen työnantajaansa

=> suosittelimme, että käsiteltäessä hyvinvointialueella asiaa, jossa kunta tai kuntayhtymä on asianosainen tai niille on odotettavissa asian ratkaisusta erityistä hyötyä tai vahinkoa, kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa oleva toimielimen jäsen jääväisi itsensä

=> vastaavasti suosittelimme, että käsiteltäessä kunnassa tai kuntayhtymässä asiaa, jossa hyvinvointialue on asianosainen tai sille on odotettavissa asian ratkaisusta erityistä hyötyä tai vahinkoa, hyvinvointialueen palveluksessa oleva henkilö jääväisi itsensä

- jos henkilö on virkavapaalla kunnasta, kuntayhtymästä tai hyvinvointialueelta, palvelussuhdejääviä on syytä soveltaa varovaisuusperiaatteen mukaisesti

Tiivistys

- Vaalikelpoisuus:
 - Koko alueen sote-pela –henkilöstö samaan organisaatioon (pl. Uusimaa), henkilöstön vaalikelpoisuus arvioitava 1.1.2023.
 - Arvioinnin periaatteet samat kuin kunnassa.
 - Millainen tuleva organisaatio on? Vaikuttaa yksittäistapauksessa arviointiin.
- Esteellisyys:
 - Yhteisöjääviä ja palvelussuhdejääviä sovelletaan myös kunnan, kuntayhtymän ja hyvinvointialueen välisessä suhteessa.
 - Vuoden 2022 aikana käsitellään kaikki olennaiset omaisuuden, sopimusten ja vastuiden siirrot. Esteellisyystilanteita syntyy.

Kiitos.

<https://www.kuntaliitto.fi/neuvontapyynto>

www.kuntaliitto.fi

Esteellisyys ja vaalikelpoisuus

Vaalikelpoisuus

- Vaalikelpoisuus tarkoittaa kelpoisuutta tulla valituksi tietyn toimielimen jäseneksi.

Esteellisyys

- Esteellisyys liittyy yksittäisen asian käsittelyyn viranomaisissa
- Esteellisyyssäännöksillä pyritään turvaamaan asioiden käsittelyn puolueettomuutta ja luottamusta päätöksenteon moitteettomuuteen.

Vaalikelpoisuudesta hyvinvointialueen toimielimiin

Tässä vaiheessa huomioitava...

- Organisaation rakenne, toimielimet ja vastuut vahvistetaan hallintosäännössä aikaisintaan maaliskuussa 2022. Mahdollisesti tarkentuu vielä 2022 aikana.
- Kolme erilaista hyvinvointialuetta valmistelutilanteen mukaan
 - Toiminnassa olevat laaja-alaiset kuntayhtymät, joihin liitetään pelastustoimi
 - Uudenmaan hyvinvointialueet
 - Muu Suomi
- Avainhenkilöiden rekrytointeja tehdään vuoden 2022 aikana.
- Henkilöstö siirtyy kokonaisuudessaan 1.1.2023 hyvinvointialueen palvelukseen.

Vaalikelpoisuus aluehallitukseen

hyvinvointialuelaki 78 §

- oltava vaalikelpoinen aluevaltuustoon;
- vaalikelpoinen aluehallitukseen ei ole:
 1. välittömästi **aluehallituksen alaisena** toimiva hyvinvointialueen palveluksessa oleva henkilö;
 2. hyvinvointialueen **määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön** palveluksessa oleva henkilö, joka toimii 1 kohdassa tarkoitettuun tehtävään rinnastuvassa tehtävässä;
 3. hyvinvointialueen palveluksessa oleva henkilö, joka **lautakunnan esittelijänä tai muuten vastaa aluehallituksen käsiteltäviksi tulevien asioiden valmistelusta**;
 4. henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä tai säätiössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle aluehallituksessa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa. -> *ei sovelleta hyvinvointialueen konserniyhteisöön.*
- Vaalikelpoinen ei ole henkilöstön edunvalvonnasta ao. hyvinvointialueella huolehtivan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen puheenjohtaja, eikä myöskään henkilö, joka yhteisön neuvottelijana tai muussa vastaavassa ominaisuudessa vastaa sen edunvalvonnasta => esimerkiksi paikallisen **henkilöstöjärjestön pääluottamusmiehet ja luottamusmiehet**
- **Enemmistön aluehallituksen jäsenistä** on oltava muita kuin hyvinvointialueen tai sen konserniyhteisön tai -säätiön palveluksessa olevia henkilöitä

Vaalikelpoisuus muihin toimielimiin

hyvinvointialuelaki 79 §

- oltava vaalikelpoinen aluevaltuustoon,
- vaalikelpoinen lautakuntaan ei ole:
 1. asianomaisen **lautakunnan alainen** hyvinvointialueen palveluksessa oleva henkilö;
 2. henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tehtäväalueella toimivan, hyvinvointialueen määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
 3. henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.
- vaalikelpoinen ei ole henkilöstön edunvalvonnasta asianomaisella hyvinvointialueella huolehtivan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen puheenjohtaja, eikä myöskään ole henkilö, joka yhteisön neuvottelijana tai muussa vastaavassa ominaisuudessa vastaa sen edunvalvonnasta
- johtokuntaan ja toimikuntaan voidaan valita sellainenkin henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen aluehallitukseen ja lautakuntaan tai joka ei ole kyseisen hyvinvointialueen asukas

Mitä aluevaalien tulokset kertovat?

Tulospoimintoja aluevaalianalyysistä ”**21 erilaista aluevaalia**”*

Sote-tulevaisuuspäivä 9.2.2022

Marianne Pekola-Sjöblom, tutkimuspäällikkö, Kuntaliitto

@M_PekolaSjoblom

***Vaalianalyysiraportti 9.2.2022: 21 erilaista aluevaalia**

Marianne Pekola-Sjöblom & Sirkka-Liisa Piipponen

UUTTA KUNNISTA EXPRESS 2/2022, Kuntaliitto helmikuu 2022

Kunnat näyttäisivät selviytyneen aluevaalijärjestelyistä vaikeasta koronatilanteesta huolimatta mallikkaasti

98 %

vastanneista kunnista arvioi ennen aluevaaleja, että pystyvät
järjestämään vaalit melko tai täysin terveysturvallisesti.

Kuntaliiton tiedote 17.1.2022:

Suurin osa kunnista arvioi voivansa järjestää melko terveysturvalliset puitteet aluevaaleille

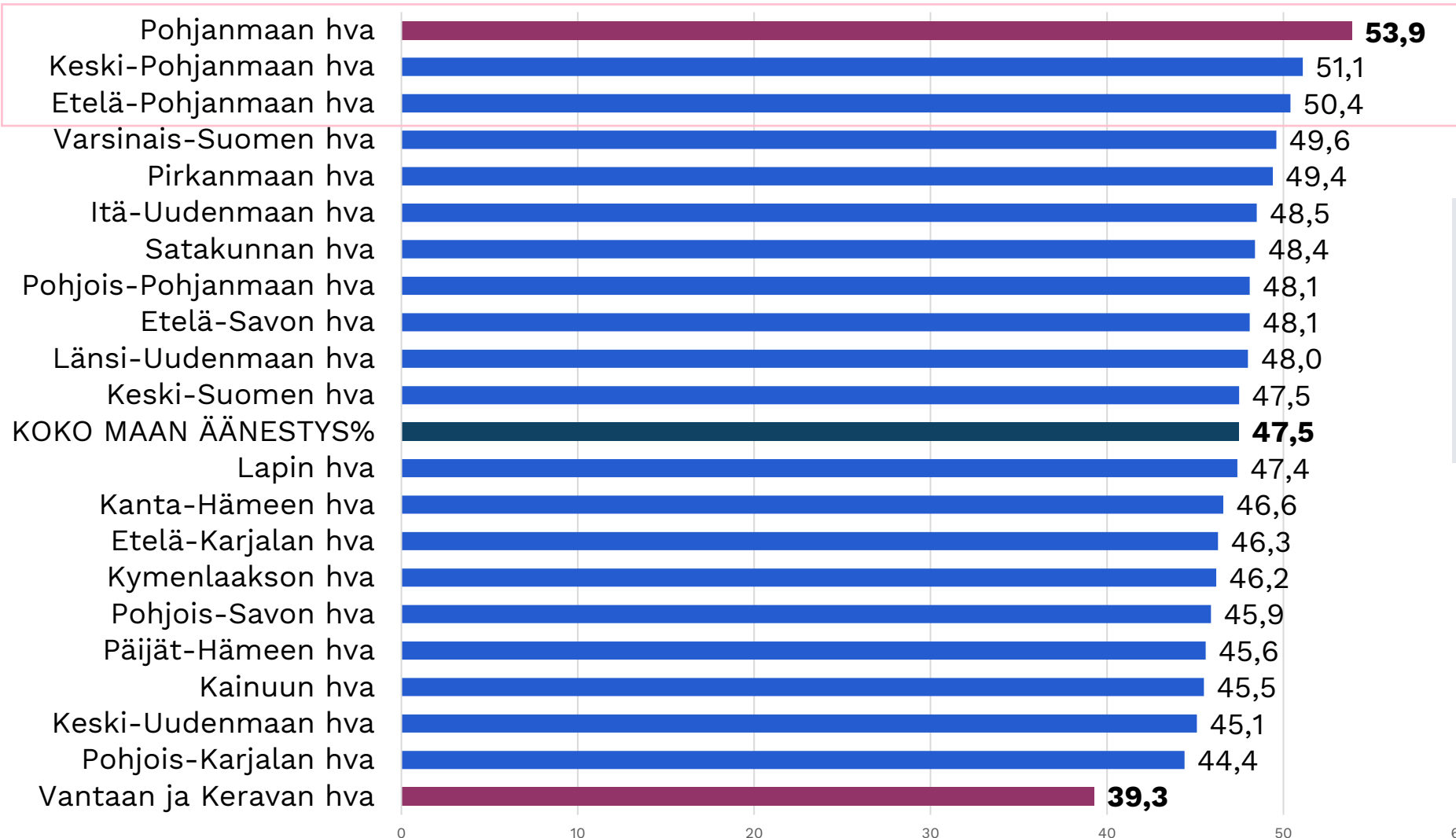
KUNTA
LIITTO

47,5 %

**Äänestysaktiivisuudessa toivomisen varaa,
mutta kuitenkin pelättyä parempi**

Äänestysaktiivisuus aluevaaleissa 2022

hyvinvointialueittain tarkasteltuna. % äänioikeutetuista

Äänestysaktiivisuus hyvinvointialueilla:

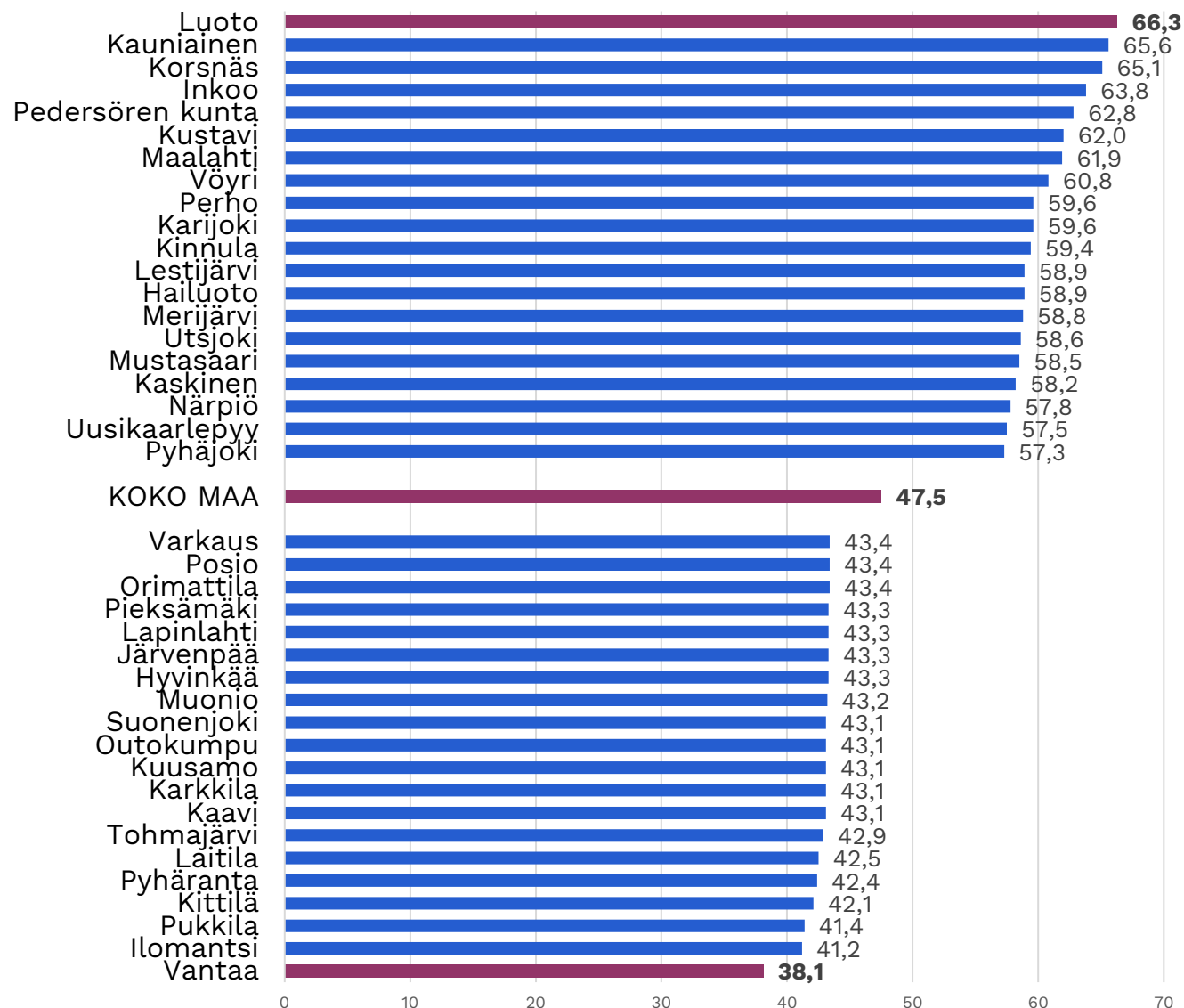
- ❖ Max: Pohjanmaa 53,9%
- ❖ Min: Vantaa-Kerava 39,3%

Kolmella alueella yli 50 %.

Äänestysaktiivisuus aluevaaleissa 2022:

Korkeimman ja matalimman äänestysaktiivisuuden kunnat.

% äänioikeutetuista (20 kuntaa molemmissa ääripäissä)

Äänestysaktiivisuuden vaihtelut aluevaaleissa 2022:

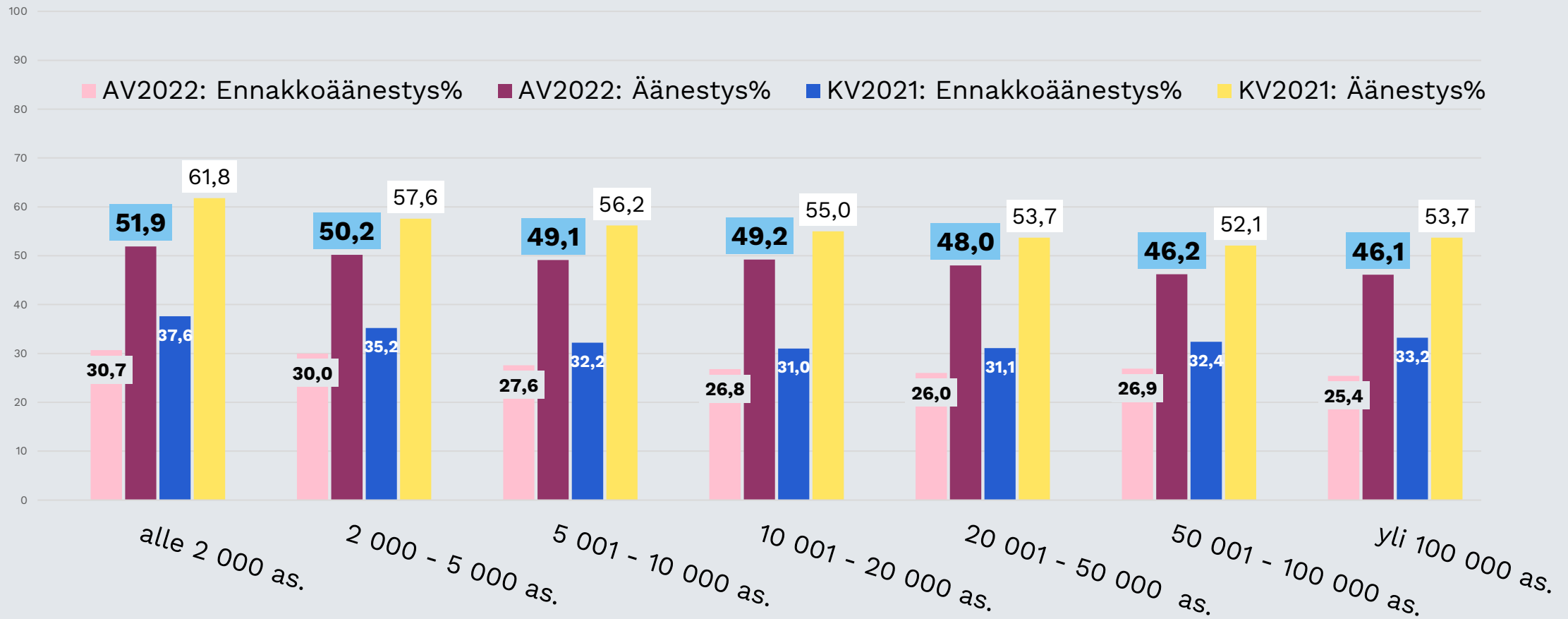
- ❖ Max: **Luoto** 66,3 %
- ❖ Min: **Vantaa** 38,1 %

Kaikkiaan 166 kunnassa (57 % kunnista) äänestysprosentti jäi alle 50 prosenttiin.

Äänestysaktiivisuus aluevaaleissa 2022 (ennakko ja lopullinen) kuntakokoluokittain tarkasteltuna.

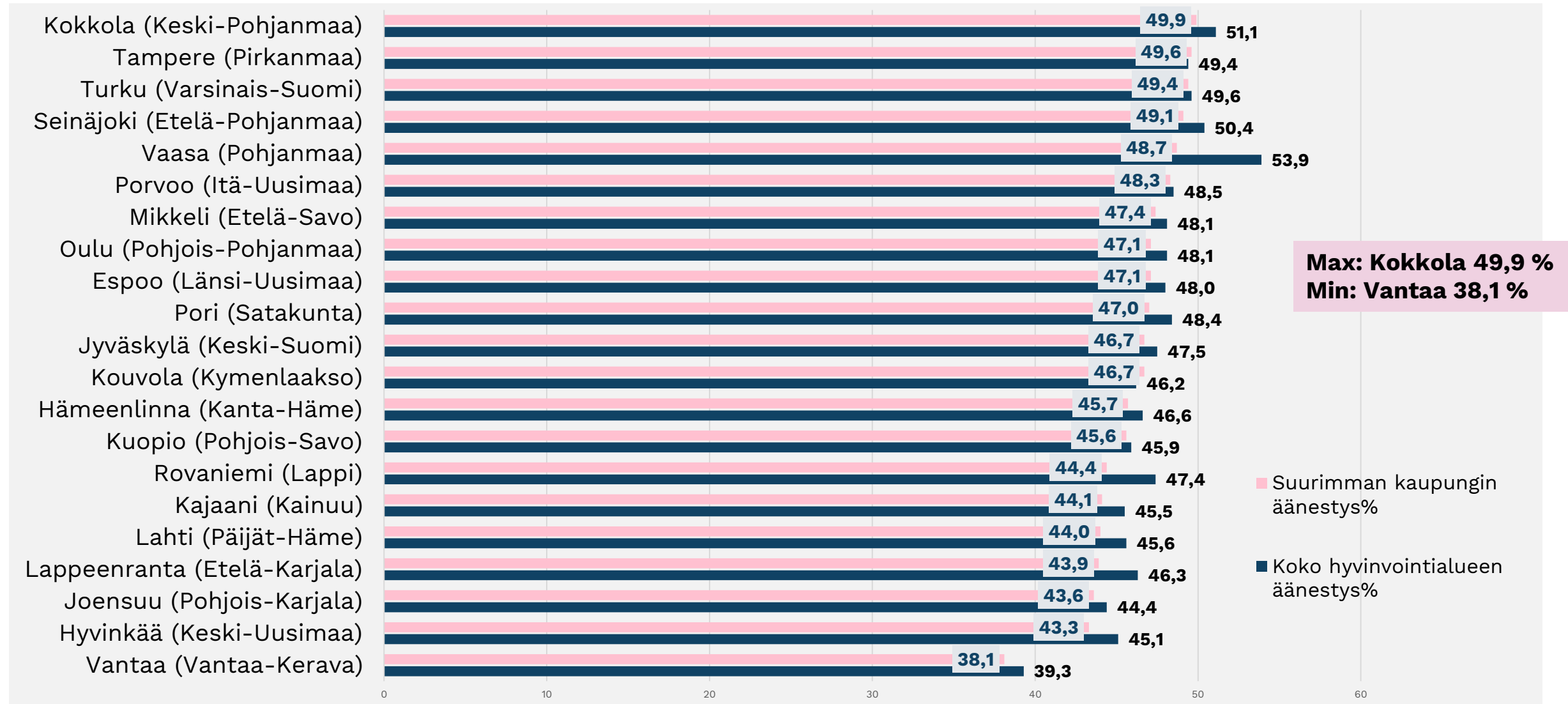
Vertailu kuntavaalien 2021 ennakkoäänestys- ja lopulliseen äänestysprosenttiin. (% äänioikeutetuista)

Pienimmissä kunnissa äänestettiin aktiivisimmin, suurimmissa laiskimmin; 46,1 % - 51,9 %.

Äänestysaktiivisuus aluevaaleissa 2022 kunkin hyvinvointialueen suurimmassa kaupungissa verrattuna koko hyvinvointialueen äänestysaktiivisuuteen.

% äänioikeutetuista. Kaupungit kunkin hyvinvointialueen äänestysprosentin mukaisessa suuruusjärjestyksessä.

77,5 %

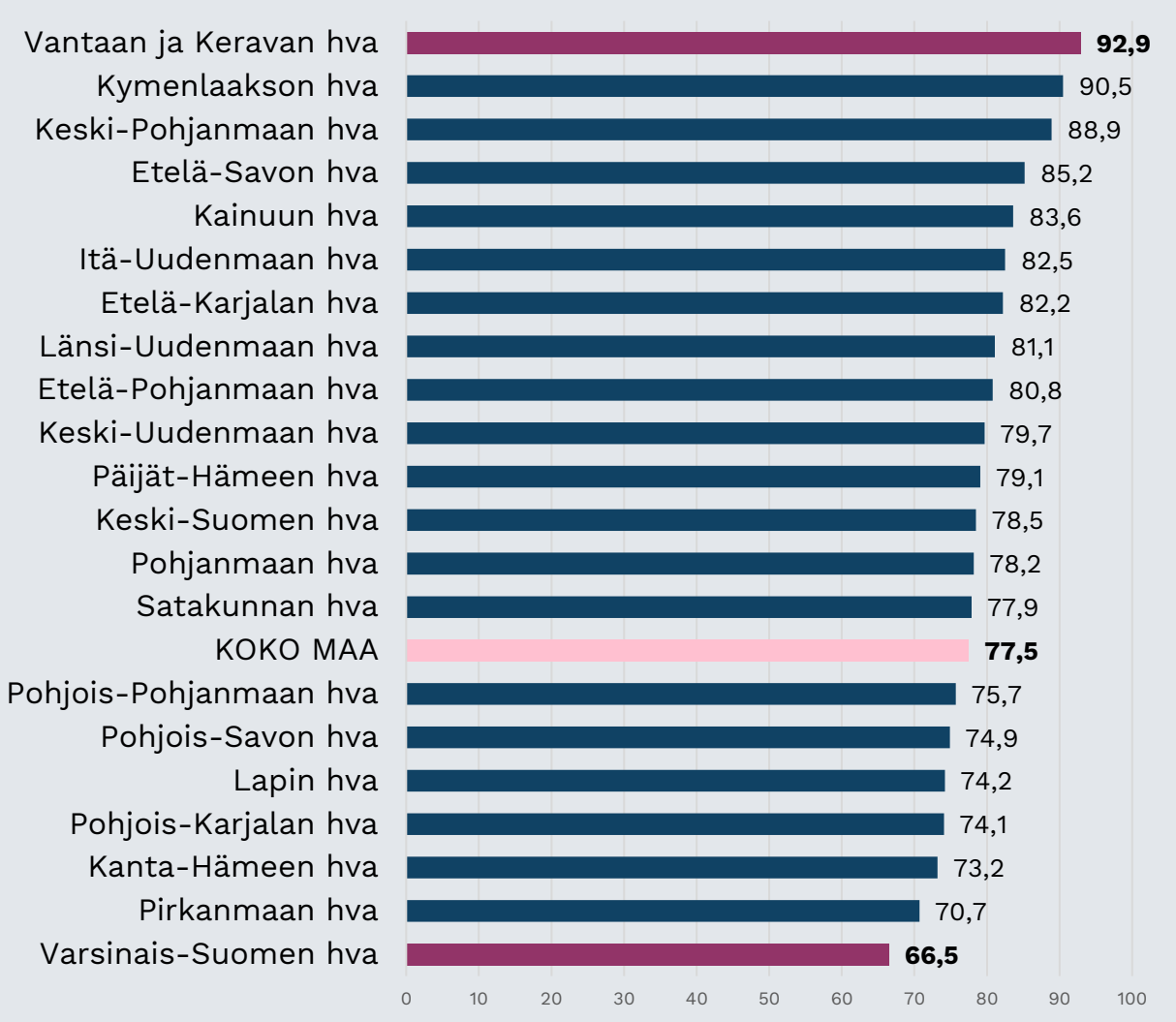
**Useampi kuin kolme neljästä aluevaaliäänestä
annettiin oman kunnan ehdokkaalle tai
ehdokkaille**

**Äänestäjän kanssa samassa kunnassa asuvalle ehdokkaalle annettu
äänimäärä yht. 1 440 735 / 1 859 527**

Aluevaalit 2022:

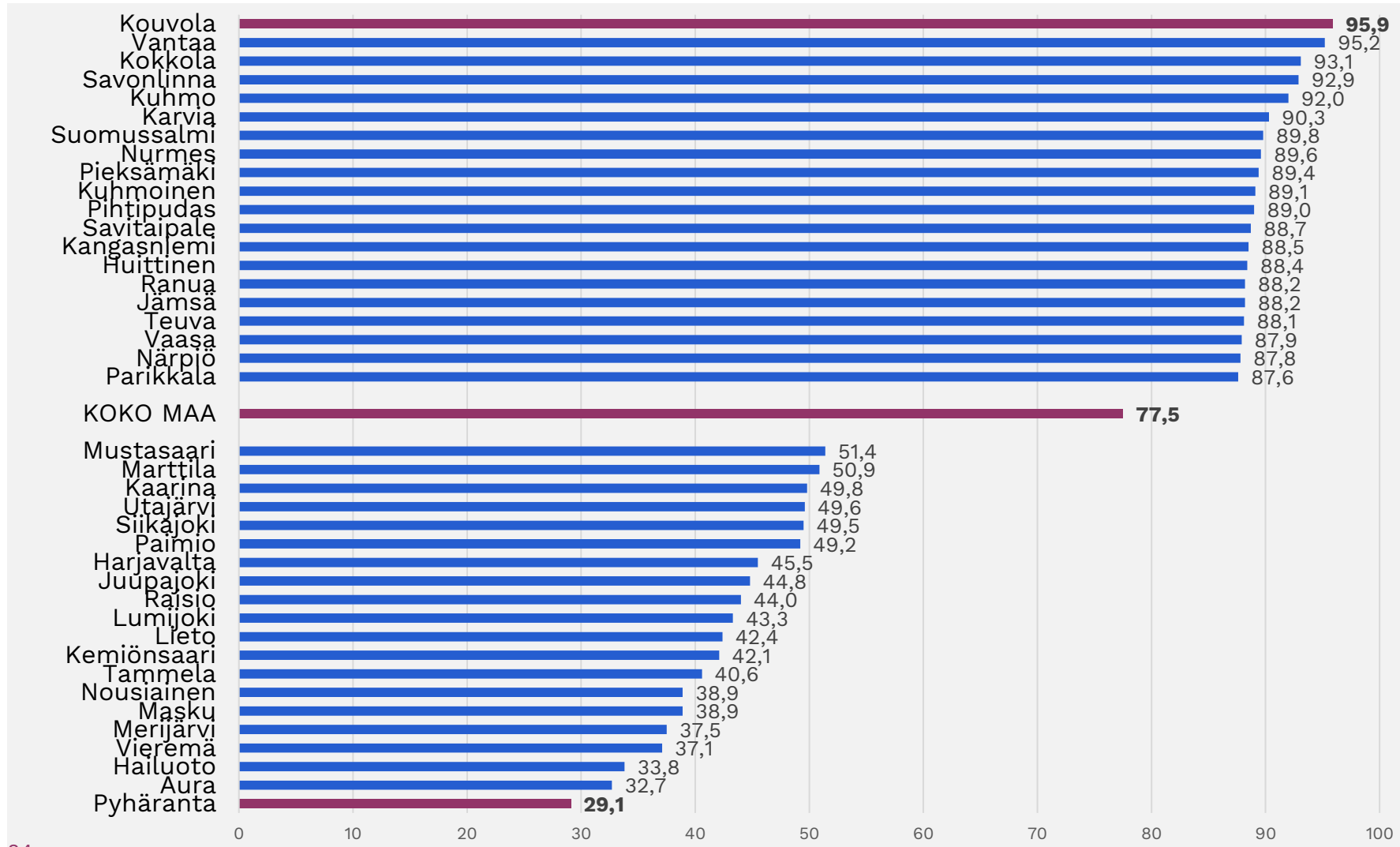
Samassa kunnassa asuvien ehdokkaiden osuus hyväksytyistä äänistä (%) hyvinvointialueittain tarkasteltuna.

Hyvinvointialue	% yht.	Vaihteluväli (%)	Äärikunnat
Etelä-Karjalan hva	82,2	59,8 – 88,7	Lemi – Savitaipale
Etelä-Pohjanmaan hva	80,8	54,1 – 88,1	Vimpeli – Teuva
Etelä-Savon hva	85,2	62,7 – 92,9	Enonkoski – Savonlinna
Itä-Uudenmaan hva	82,5	62,6 – 85,4	Lappajärvi – Sipoo
Kainuun hva	83,6	75,3 – 92,0	Ristijärvi – Kuhmo
Kanta-Hämeen hva	73,2	40,6 – 82,0	Tammela – Forssa
Keski-Pohjanmaan hva	88,9	74,2 – 93,1	Kaustinen – Kokkola
Keski-Suomen hva	78,5	54,8 – 89,0	Luhanka – Pihtipudas
Keski-Uudenmaan hva	79,7	67,0 – 86,3	Pornainen – Nurmijärvi
Kymenlaakson hva	90,5	66,3 – 95,9	Miehikkälä – Kouvola
Lapin hva	74,2	55,2 – 88,2	Keminmaa – Ranua
Länsi-Uudenmaan hva	81,1	56,0 – 86,8	Siuntio – Espoo
Pirkanmaan hva	70,7	44,8 – 89,1	Juupajoki – Kuhmoinen
Pohjanmaan hva	78,2	51,4 – 87,9	Mustasaari – Vaasa
Pohjois-Karjalan hva	74,1	54,0 – 89,6	Kontiolahti – Nurmes
Pohjois-Pohjanmaan hva	75,7	33,8 – 87,4	Hailuoto – Taivalkoski
Pohjois-Savon hva	74,9	37,1 – 85,8	Vieremä – Kiuruvesi
Päijät-Hämeen hva	79,1	65,4 – 85,3	Hollola – Iitti
Satakunnan hva	77,9	45,5 – 90,3	Harjavalta – Karvia
Vantaan ja Keravan hva	92,9	81,2 – 95,2	Kerava – Vantaa
Varsinais-Suomen hva	66,5	29,1 – 78,7	Pyhäranta – Salo
KOKO MAA	77,5	29,1 – 95,9	Pyhäranta – Kouvola

Aluevaalit 2022:

Samassa kunnassa asuvien ehdokkaiden osuus hyväksytyistä äänistä (%). Suurimmat ja pienimmät osuudet. (~20 kuntaa kussakin ääripäässä)

Koko maa: 77,5 %

Max: Kouvola 95,9 %
Min: Pyhäranta 29,1 %

9 – 6 – 4 – 2

**Syyskuussa julkaistu, kuntavaalituloksiin perustuva
aluevaalilaskelma tulevien alueiden poliittisista
voimasuhteista**

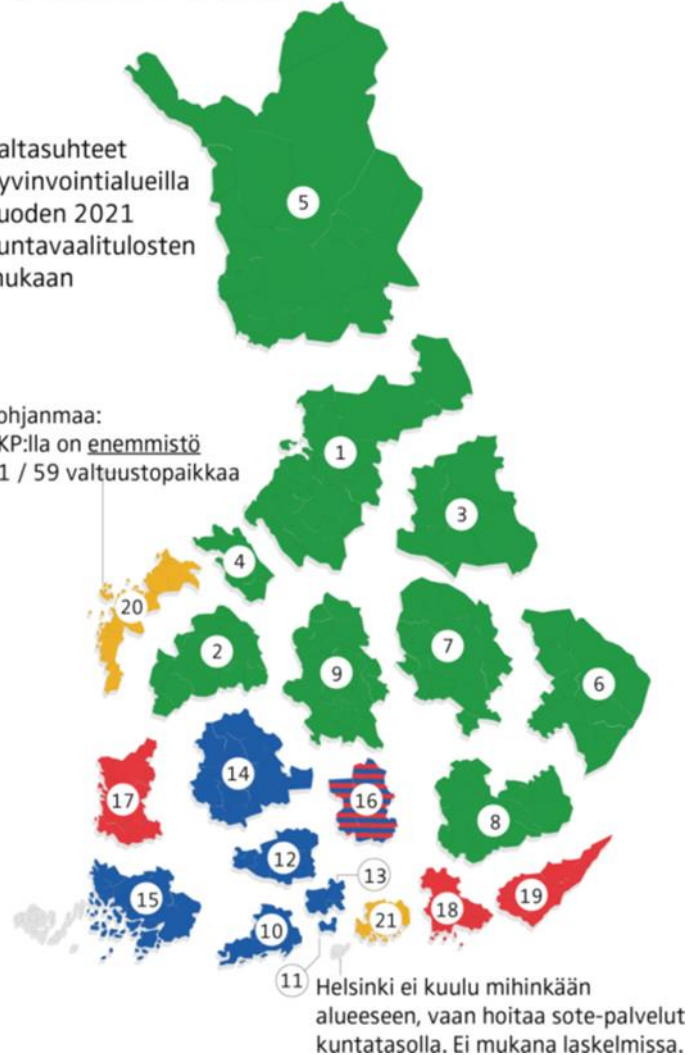
**– varsinkin kunkin alueen suurimmasta puolueesta –
toteutui jopa yllättävän pitkälti**

Kuntaliiton aluevaalilaskelma 15.9.2021 kuntavaalien 2021 tulosten perusteella (% aluevaltuustojen paikoista)

KESKUSTA ON USEIMMITEN SUURIN PUOLUE

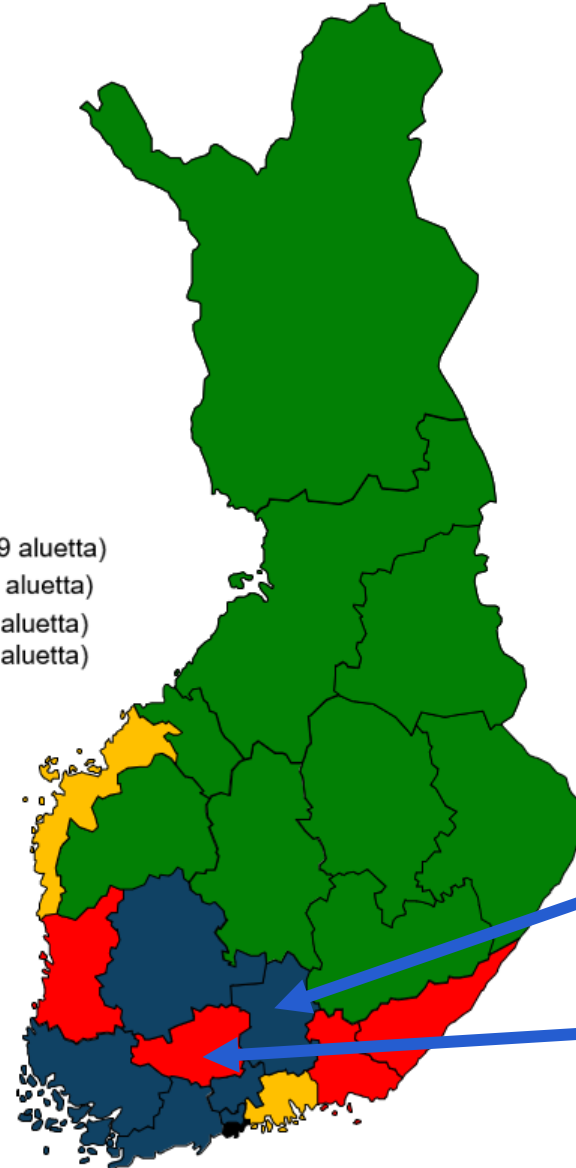
Valtasuhteet
hyvinvointialueilla
vuoden 2021
kuntavaalitulosten
mukaan

Pohjanmaa:
RKP:lla on enemmistö
31 / 59 valtuustopaikkaa

Hyvinvointialueiden suurin puolue aluevaaleissa 2022

■ KESK (9 aluetta)
■ KOK (6 aluetta)
■ SDP (4 aluetta)
■ RKP (2 aluetta)

- > Tulos hyvin pitkälti
Kuntaliiton syksyllä 2021
tekemän
aluevaalilaskelman
mukainen

Päijät-Hämeessä "fifty-fifty"
tilanne; KOK veti pidemmän
korren

Kanta-Häme laskelmasta
poiketen SDP:lle kokoomuksen
sijasta

Puolueiden saamat paikkamäärät hyvinvointialueittain 2022 (%)

Puolueet paikkamäärän mukaisessa suuruusjärjestyksessä. Kunkin alueen suurin puolue lihavoituna.

Hyvinvointialue	KESK	KOK	SDP	PS	VAS	VIHR	RKP	KD	LIIK	MUUTP	VAL.YHD.
Etelä-Karjalan hva	22,0	25,4	27,1	10,2	1,7	8,5	0,0	1,7	0,0	0,0	3,4
Etelä-Pohjanmaan hva	39,0	27,1	10,2	13,6	1,7	1,7	0,0	5,1	0,0	1,7	0,0
Etelä-Savon hva	33,9	18,6	20,3	8,5	1,7	5,1	0,0	3,4	8,5	0,0	0,0
Itä-Uudenmaan hva	5,1	22,0	16,9	6,8	1,7	6,8	33,9	3,4	3,4	0,0	0,0
Kainuun hva	39,0	13,6	10,2	13,6	15,3	5,1	0,0	3,4	0,0	0,0	0,0
Kanta-Hämeen hva	15,3	23,7	25,4	11,9	10,2	5,1	0,0	5,1	1,7	1,7	0,0
Keski-Pohjanmaan hva	39,0	10,2	15,3	11,9	3,4	3,4	8,5	6,8	0,0	1,7	0,0
Keski-Suomen hva	26,1	15,9	23,2	10,1	8,7	10,1	0,0	4,3	0,0	1,4	0,0
Keski-Uudenmaan hva	14,5	26,1	23,2	14,5	5,8	5,8	0,0	2,9	1,4	1,4	4,3
Kymenlaakson hva	11,9	25,4	28,8	16,9	5,1	5,1	0,0	3,4	3,4	0,0	0,0
Lapin hva	35,6	13,6	15,3	11,9	13,6	3,4	0,0	1,7	0,0	0,0	5,1
Länsi-Uudenmaan hva	3,8	34,2	16,5	7,6	5,1	12,7	15,2	2,5	1,3	1,3	0,0
Pirkanmaan hva	10,1	26,6	22,8	11,4	11,4	10,1	0,0	5,1	1,3	1,3	0,0
Pohjanmaan hva	3,4	10,2	13,6	8,5	1,7	1,7	54,2	6,8	0,0	0,0	0,0
Pohjois-Karjalan hva	33,9	13,6	23,7	10,2	8,5	5,1	0,0	3,4	1,7	0,0	0,0
Pohjois-Pohjanmaan hva	41,8	15,2	11,4	10,1	10,1	6,3	0,0	2,5	1,3	1,3	0,0
Pohjois-Savon hva	30,4	17,4	18,8	10,1	8,7	5,8	0,0	7,2	1,4	0,0	0,0
Päijät-Hämeen hva	15,9	26,1	24,6	14,5	4,3	4,3	0,0	8,7	1,4	0,0	0,0
Satakunnan hva	20,3	18,8	29,0	13,0	8,7	4,3	0,0	4,3	0,0	1,4	0,0
Vantaan ja Keravan hva	4,3	27,5	24,6	11,6	8,7	13,0	2,9	2,9	2,9	1,4	0,0
Varsinais-Suomen hva	15,2	22,8	20,3	10,1	12,7	8,9	6,3	2,5	1,3	0,0	0,0
YHTEENSÄ	21,5 %	21,0 %	19,9 %	11,3 %	7,3 %	6,5 %	5,6 %	4,1 %	1,5 %	0,7 %	0,6 %
vaihteluväli,% (min,max)	3,4 - 41,8	10,2 - 34,2	10,2 - 29,0	6,8 - 16,9	1,7 - 15,3	1,7 - 13,0	0 - 54,2	1,7 - 8,7	0 - 8,5	0 - 1,7	0 - 5,1

0 – 60

**Kuntien edustus aluevaltuustoissa vaihtelee
voimakkaasti**

51 kunnasta ei yhtään valittua, Vantaalta 60

- **51 kunnasta eli 16 prosentista kuntia ei tullut valituksi yhtäkään edustajaa oman alueen valtuustoon.** Valtaosa näistä kunnista (40 kuntaa) edustaa alle 5 000 asukkaan kuntia.
- **Akaa on suurin kunta, josta ei tullut valituksi ainuttakaan edustajaa** (16 600 as., Pirkanmaa).
- Vähiten valittiin alle 2 000 as. kunnista; yhteensä vain 19 valtuutettua.
- **Lukumääräisesti eniten aluevaltuutettuja valittiin Vantaalta, yhteensä 60** valtuutettua (87 % koko alueen valtuutetuista).
- Eniten aluevaltuutettuja tuli valituksi 20 001 – 50 000 asukkaan ja yli 100 000 asukkaan kunnista, molemmissa vajaa neljännes kaikista valituista.
- Valittujen valtuutettujen määrissä **hajonta on suurinta on 20 001 – 50 000 asukkaan kunnissa.** Liedosta valittiin vain 2, Kokkolasta 41.

51 kuntaa jäämässä ilman yhtäkään valtuutettua – pienten kuntien tilanne ei ole kuitenkaan niin synkkä kuin pelättiin

Eniten nollai-
tamperelaisi-

Yli 16 000 asukkaan kaupunki Akaa jäi ilman aluevaltuutettua, Valkeakoski nappasi viisi paikkaa – molemmat uskovat naapuriapuun

Aluevaaleissa suurimmat kaupungit keräsivät eniten paikkoja aluevaltuustoihin. Voiko muiden kuntien valtuutettujen apuun luottaa, jos kunta jäi ilman valtuutettua aluevaaleissa?

Reisjärvi ja 50 muuta kuntaa jäi vaille omaa edustajaa aluevaaleissa: "Harmittaa totta kai"

Lissä ei osattu keskittää

Paikalliset sanovat, että lissä olisi pitänyt ennakkoon ryhmällä sopia, keille keskitetään äänet ja nostetaan aluevaltuustoon. Edustus jäi aluevaaleissa nyt sen takia saamatta.

Pekka Partanen sanoo, että lissä-
ten poliitikkojen olisi pitänyt päätää,
keille keskitetään äänet, jotta ei
yksi kukaan olisi saatu
menemään läpi.

"Onneksi sentään tuli varavaltuutettu"
– Ilman omaa aluevaltuutettua
jääneissä kunnissa petyttiin

AS Aamulehti 27. tammikuuta 2022

UUTISET

Yksi ääni vei Ylä-Pirkanmaan paikan

Pirkanmaan
vahvistettu vaalitulos
on väärin
tarkistuslaskennassa
tapahtuneen virheen
vuoksi.

suuri, niin sitä lähdettiin peski-
maan. Voiko vastauksia yhden,
kahden, kolmen äänen talle-
maavirheistä sattuakaan, että ni-
itä ei huomata?"

Yksi vaihdos

Koska Paloniemen äänissä on
tallennusvirhe, hän saa pitää val-

UUTISET | POLITIIKKA

"Kuka meidän asioista nyt huolen pitää?" 51 kuntaa ei saanut yhtäkään edustajaa valtuustoihin

Aluevaaleissa keskuskaupungit saivat ison osan valtuustopaikoista.

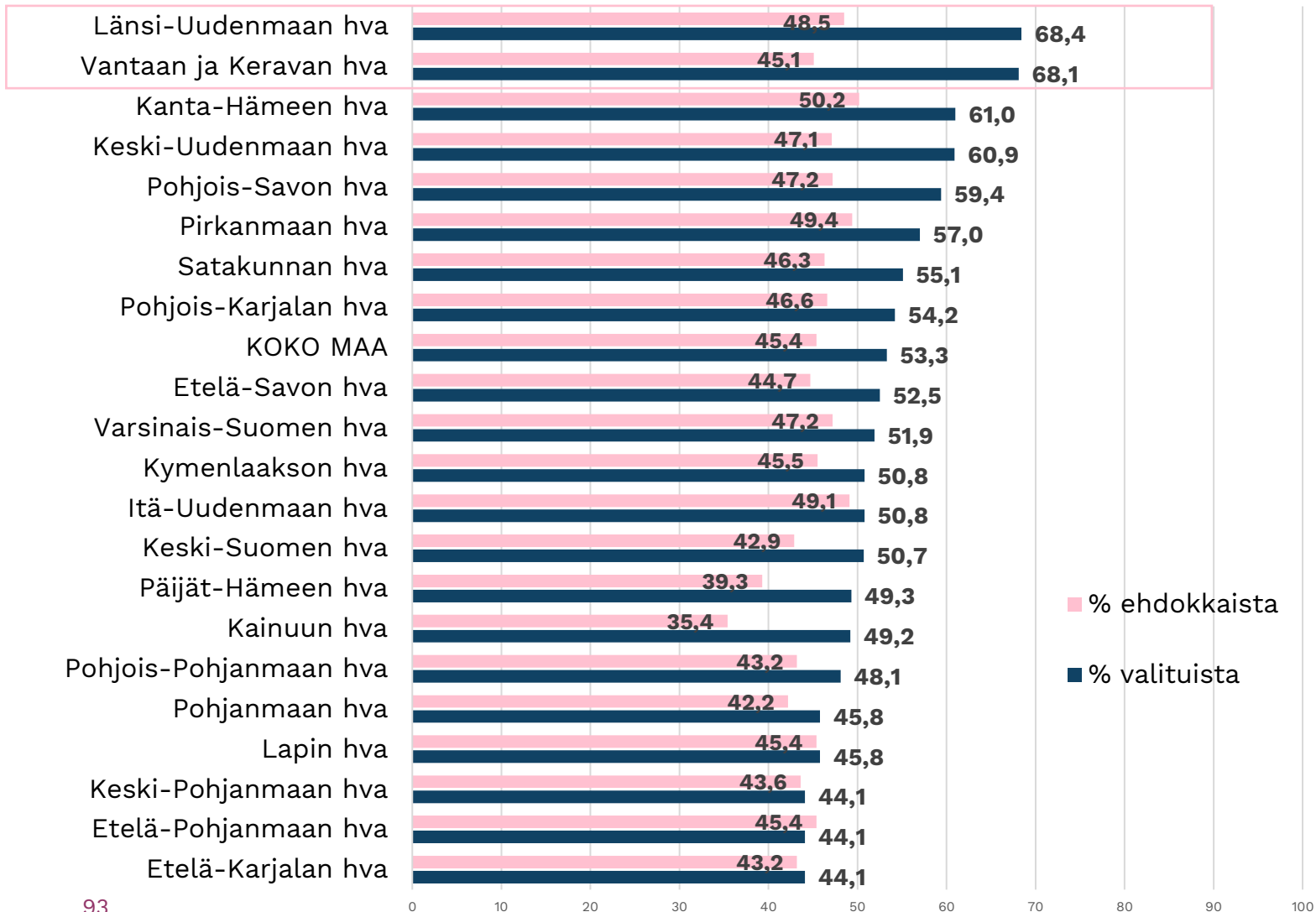
Aluevaltuutettujen kokokuva – osin samantapainen, osin erilainen kuin kunnanvaltuutettujen kokokuva

53,3 %

Naisia valittiin enemmän kuin missään muissa kansallisissa vaaleissa tähän mennessä

Aluevaalit 2022:

Naisten osuus ehdokkaista ja valituista hyvinvointialueittain tarkasteltuna (%)

Naisten osuus ehdokkaista 45,4 % ja valituista 53,3 %

- Naisia valittiin aluevaltuutetuksi selvästi enemmän kuin mikä oli heidän osuutensa ehdokkaista.
- Hyvinvointialueittain suurta vaihtelua.
- 13 alueella naisten osuus yli 50%.

Max:

Länsi-Uusimaa 68,4 %
Vantaa-Kerava 68,1 %

Min:

Etelä-Karjala, Etelä-Pohjanmaa & Keski-Pohjanmaa 44,1 %

51,1

Aluevaltuutettujen keski-ikä on 51 vuotta

**alle 30-vuotiaita ja väh. 70-vuotiaita valittiin
vain vähän**

Aluevaalit 2022: Sanapilvi valittujen valtuutettujen ammateista

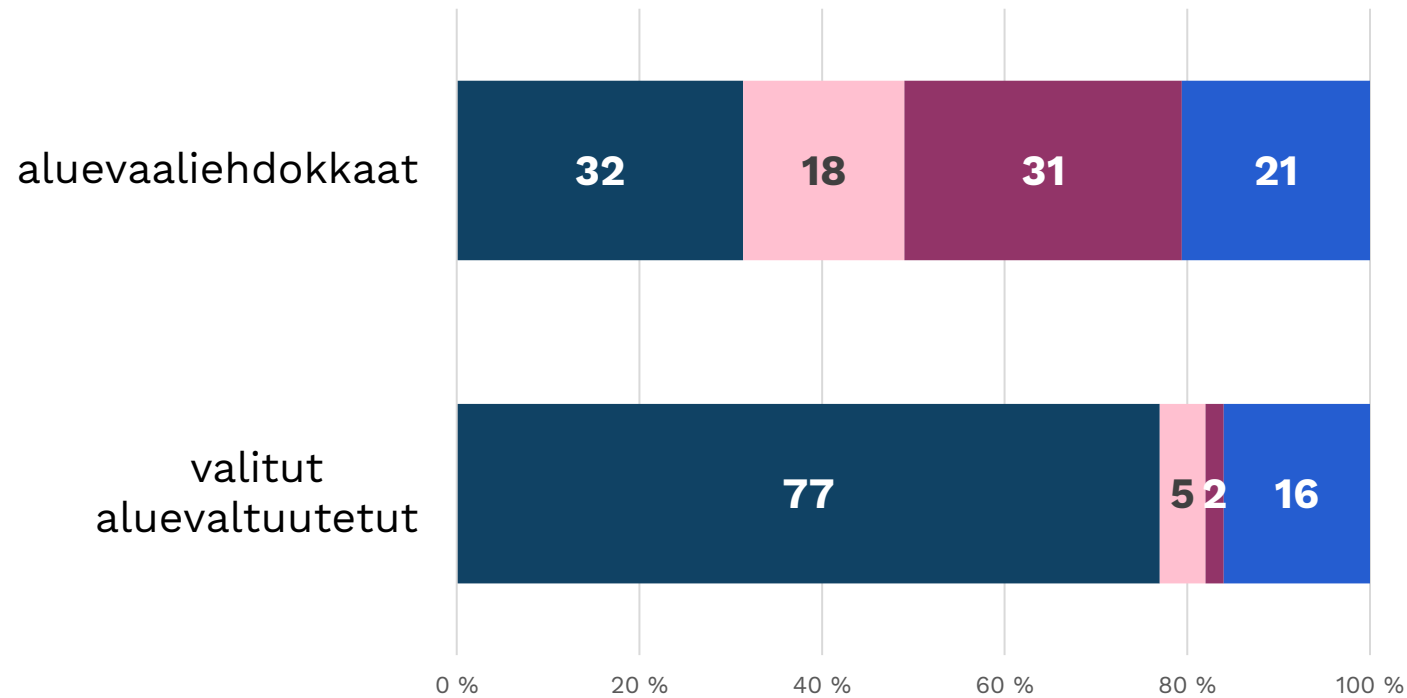
Karkea arvio
**sote-ammattilaisten (ja alan
asiantuntijoiden)** edustuksesta:

- Aluevaaliehtokkaista joka viides
- Valituista aluevaltuutetuista joka kolmas

77 %

**Kolme neljästä valitusta aluevaltuutetusta on
myös istuva kunnanvaltuutettu**

Aluevaaliehdokkaiden ja valittujen aluevaltuutettujen kuntavaalitausta (%)

■ kunnanvaltuutettu ■ varavaltuutettu
■ kuntavaaliehdokas, ei valittu ■ ei ehdolla kuntavaaleissa

Istuvia kunnanvaltuutettuja

- 32 % aluevaaliehdokkaista
- 77 % valituista

Kuntavaaleissa 2021 ehdolla olleita

- 79 % aluevaaliehdokkaista
- 84 % valituista

28,5 %

**Useampi kuin joka neljäs aluevaltuutettu
kuuluu myös kuntansa valtuuston tai
hallituksen puheenjohtajistoon**

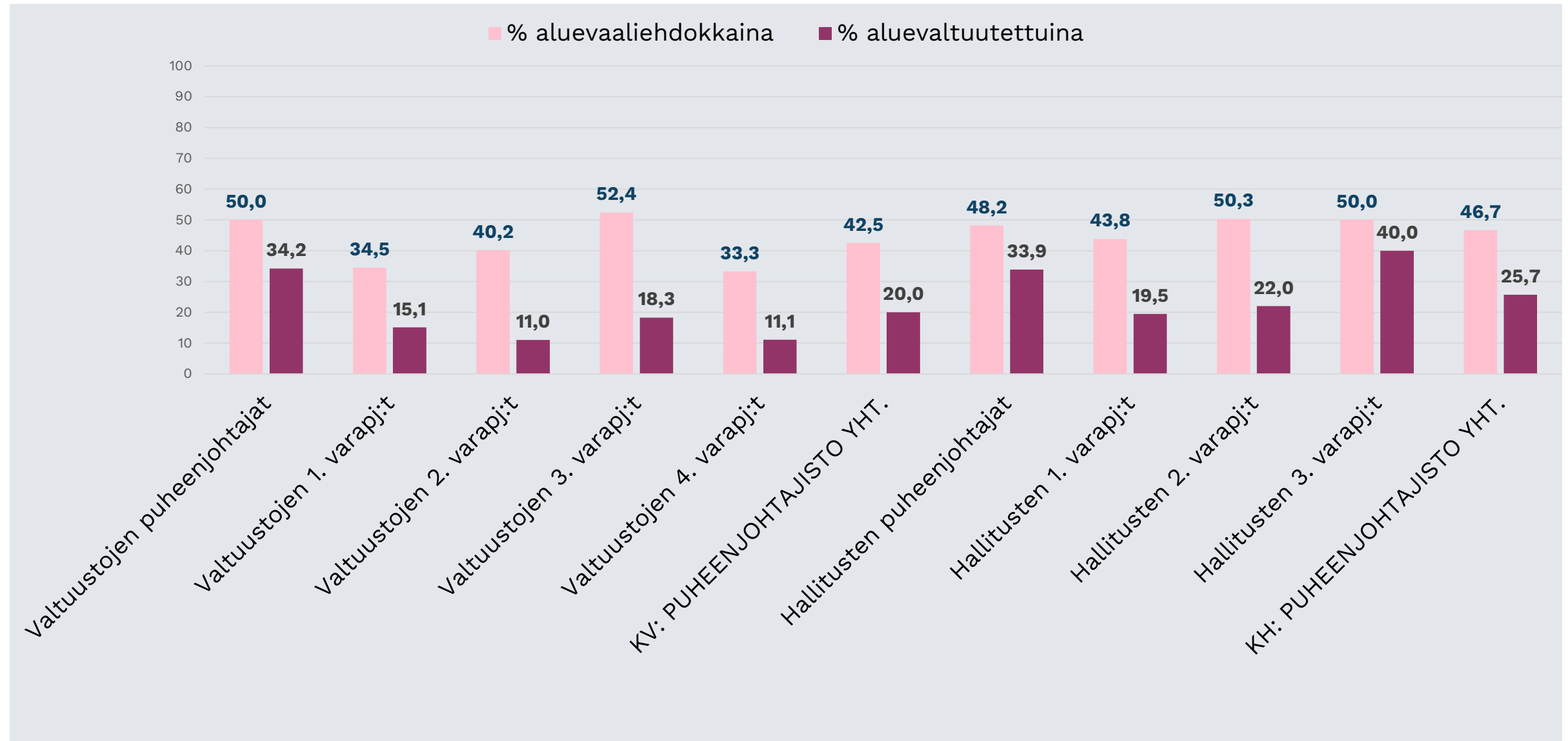
Kuntapuheenjohtajisto ehdokkaina ja aluevaltuutettuina 2022

Kuntapuheenjohtajistoa yhteensä 1741*

- heistä ehdokkaina 776 ja valittuja aluevaltuutettuja 393
 - 28,5 % kaikista aluevaltuutetuista
 - 37 % kaikista aluevaltuustoihin valituista kunnanvaltuutetuista
 - 45 % koko kuntapuheenjohtajistosta
 - 51 % ehdolla olleesta kuntapuheenjohtajistosta
- Kunnanhallituksen puheenjohtajia 99
- Valtuustojen puheenjohtajia 100
- **43 kunnasta (15%) valittiin aluevaltuustoon sekä hallituksen että valtuuston puheenjohtaja.**

Kuntapuheenjohtajisto ehdokkaina ja valittuina aluevaaleissa 2022. (% , N=1741)

6 +1

kuntajohtajaa

Alavieska, Kaustinen,
Luoto, Pyhäjoki,
Savonlinna, Utsjoki,
Savukoski

4

pormestaria

Pirkkala, Puolanka,
Tampere, Tuusula

20+

**entistä/eläköitynyttä
kuntajohtajaa**

mm. Alavus, Evijärvi,
Juva, Kitee, Närpiö,
Simo, Uusikaarlepyy,
Varkaus

107

kansanedustajaa

6

ministeriä

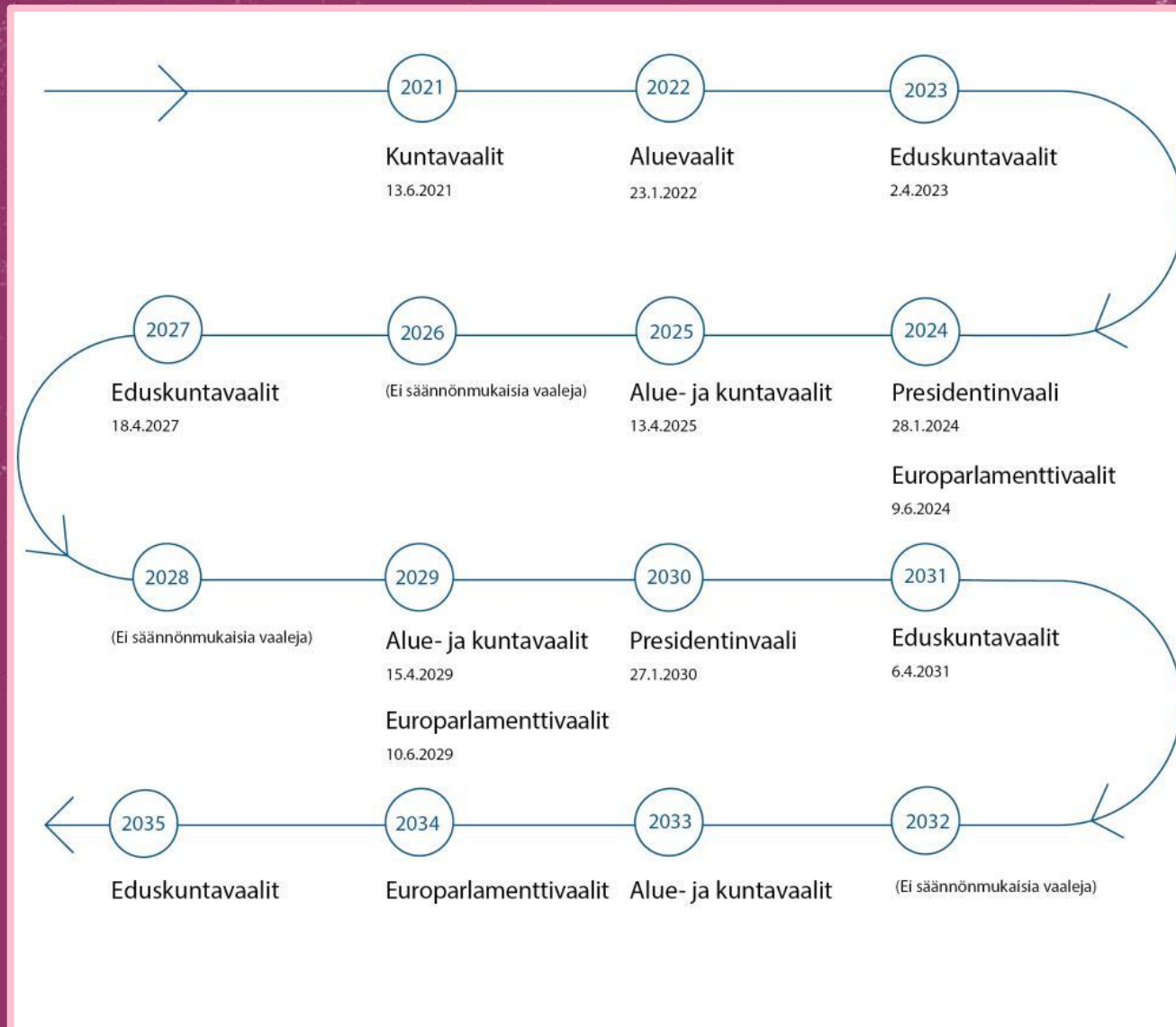
5 (6)

puoluejohtajaa

**+ lukuisia entisiä kansanedustajia,
kansanedustajien erityisavustajia jne.**

Vaalisumaa tiedossa tulevinakin vuosina...

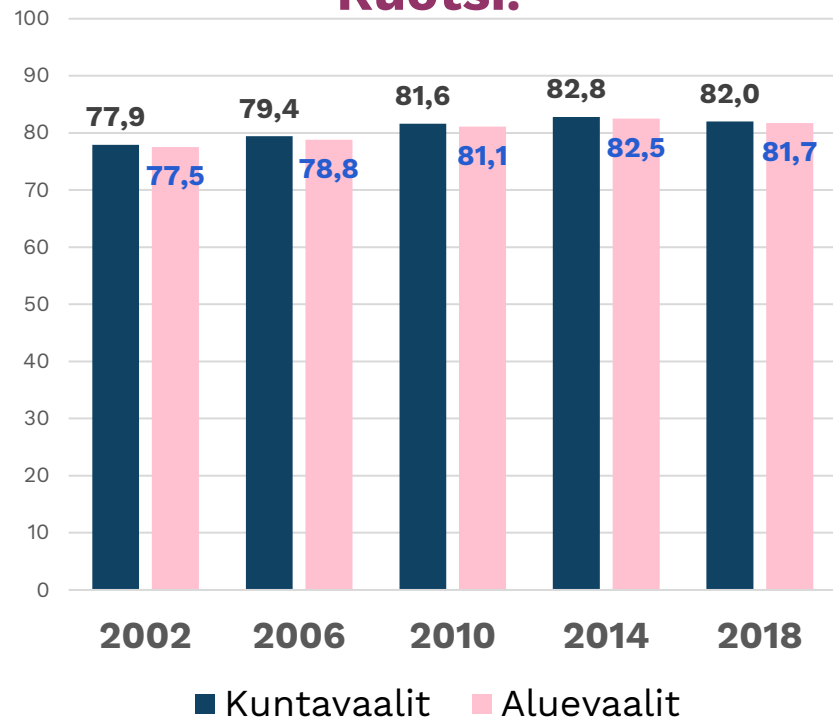
Kolmen vuoden
päästä -
13.4.2025 -
kuntavaalit ja
aluevaalit
samanaikaisesti

Aluetason suorilla vaaleilla on pitkät perinteet muissa Pohjoismaissa.

Tietoja kunta- ja aluevaalien äänestysaktiivisuudesta.

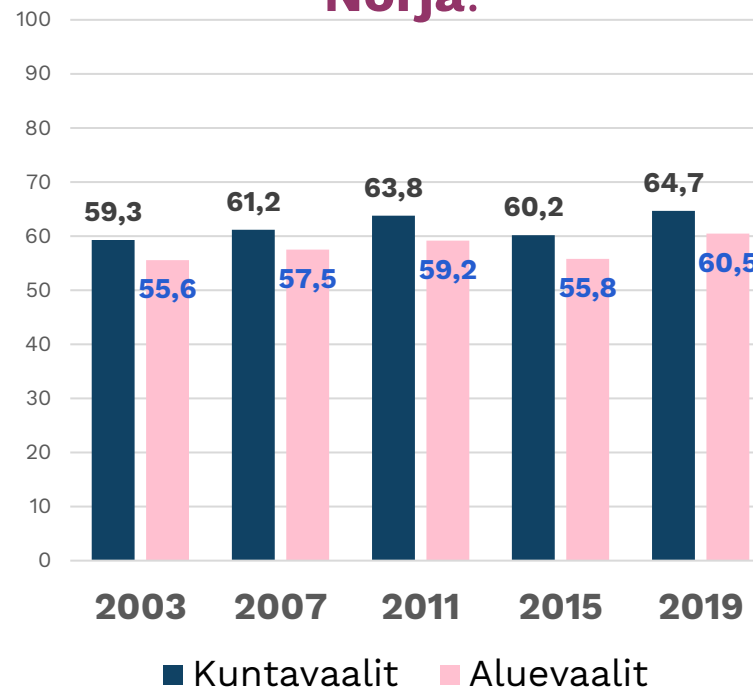
Kaikissa näissä maissa kunta- ja aluevaalit samanaikaisesti, Ruotsissa samanaikaisesti myös parlamenttivaalit.

Ruotsi:

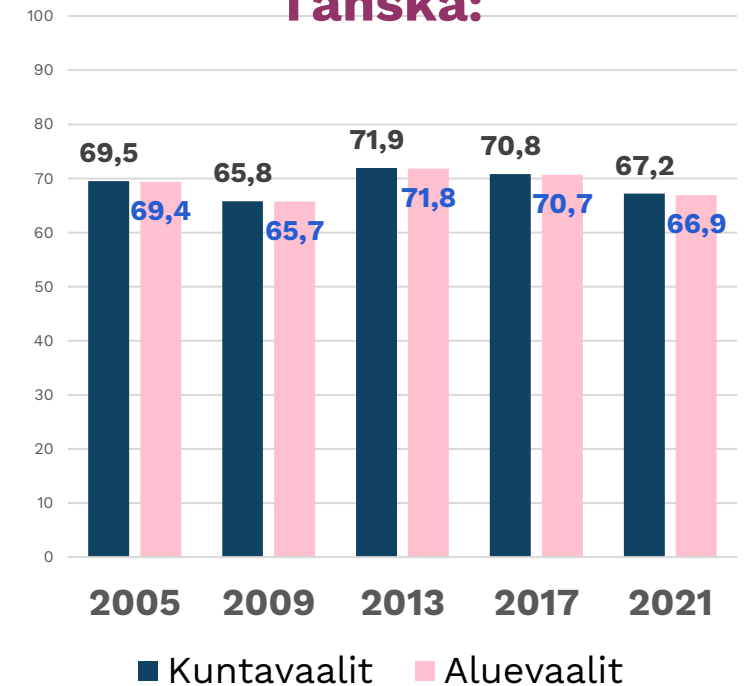
Aluetason (landsting -> regioner) suorilla vaaleilla **vuodesta 1910**.

Norja:

Aluekunnat (fylkeskommuner) suorilla vaalilla valittu taso **vuodesta 1976** alkaen.

Tanska:

5 aluetta (regioner) vuodesta 2007 alkaen. Vuoteen 2007 asti 13 aluekuntaa (amtskommuner).

Kuntaliiton tiedote 30.12.2021:
**Aluevaalien ehdokkaista
joka kolmas on kunnanvaltuutettu**

Kuntaliiton uutinen 12.1.2022:
**Valtaosa aluevaaliehdokkaista oli
kuntavaaliehdokkaana viime vuonna**

Kuntaliiton tiedote 24.1.2022:
**Valituista aluevaltuutetuista jopa 77 prosenttia
istuvia kunnanvaltuutettuja**

Vaalianalyysiraportti ja uutinen 9.2.2022:
21 erilaista aluevaalia
Äänestysaktiivisuus ja valitut vuoden 2022 aluevaaleissa.

Marianne Pekola-Sjöblom & Sirkka-Liisa Piipponen

UUTTA KUNNISTA EXPRESS 2/2022, Kuntaliitto helmikuu 2022

Tsemppiä alkaneen vuoden
koitoksiin kuntiin ja alueille
joka puolelle Suomea!

www.kuntaliitto.fi

**SOTE-
TULEVAISUUS-
PÄIVÄ**

Kiitos osallistumisesta

**Esitykset nähtävillä:
kuntaliitto.fi/soteuudistus**

**Linkki tallenteeseen
toimitetaan sähköpostitse**

**Lisätietoa Kuntaliiton
muutostuesta:
kuntaliitto.fi/sotemuutostuki**

**SOTE-
TULEVAISUUS-
PÄIVÄ**

Rahoitus ja talousvaikutukset

Huhtikuu 2022

**KUNTA
LIITTO**

#sotetulevaisuuspäivä

KUNTA LIITTO

[KUNTALIITTO.FI/SOTEUUDISTUS](https://kuntaliitto.fi/soteuudistus)